

Spolufinancováno
Evropskou unií

Standardizace při zapojení peera do poradenství rodinám v rozchodu/ rozvodu

CZ.03.02.02/00/22_027/0001203

Závěrečná evaluační zpráva

Autor:

SANEK Ponte, z.s.

Projekt (SID):

2310_JakDaL_027eval

Verze/datum:

11/16.10.2026

Klient:

Jak Dál? z.s.

Vzhledem k tomu, že veškeré výstupy této evaluace byly financovány z prostředků Evropské unie prostřednictvím příslušného operačního programu, podléhají režimu otevřeného přístupu. Poskytovateli dotace (MPSV) je udělena bezplatná nevýhradní licence k jakémukoliv nekomerčnímu užití a šíření tohoto dokumentu, jakož i všech navazujících evaluačních materiálů.

Obsah

Obsah

Seznam použitých zkratk	4
A. Stručný popis projektu	5
A.1. Anotace	5
A.2. Cíle projektu	5
A.3. Cílové skupiny projektu	5
A.4. Klíčové aktivity	6
A.5. Model změny projektu	7
B. Popis evaluace	8
B.1. Cíle evaluace	8
B.2. Cílové skupiny evaluace	8
B.3. Charakteristika evaluace	9
B.4. Design evaluace	9
Evaluční matice	11
C. Metodologie evaluace	15
C.1. Procesní evaluace	15
C.2. Výstupová/dopadová evaluace	15
C.3. Techniky/metody sběru dat	15
D. Harmonogram evaluace	16
E. Nástroje sběru dat	17
F. Manažerské shrnutí	18
Klíčové závěry evaluace	20
G. Výsledky evaluace	21
G.1 Klíčová aktivita 01 – Tvorba metodiky zapojení peer konzultanta do týmu a edukačních nástrojů	22
a) Stáž jako zdroj inspirace pro přípravu a podporu peer konzultantů	23
b) Manuál pro peery – onboarding	23
c) Metodika zavádění peer podpory pro rodiče a děti v období rozvodu	24
d) E-learningový program	25
e) Edukační videa	26
f) Kompetenční model peer konzultanta	26
Dílčí závěr ke klíčové aktivitě 01	29
G.2 Klíčová aktivita 02 – Pilotáž metodiky a edukačních nástrojů	30
a) Nábor a příprava peer konzultantů	30
b) Pilotní ověření peer podpory v praxi	32
c) Komparace PRE × POST kompetenčního modelu	35
Výsledky komparace PRE × POST	35
Dílčí závěr ke klíčové aktivitě 02	37
G.3 Klíčová aktivita 04 – Podpůrná osvětová kampaň na podporu etablování nové metody	37
a) Kulaté stoly s odbornou veřejností	38
b) ESF PEER Kampaň	41
Dílčí závěr ke klíčové aktivitě 04	44

H.	Vyhodnocení hlavního cíle projektu, účelu projektu a evaluačních otázek	45
H.1	Vyhodnocení hlavního cíle a účelu projektu	45
H.2	Vyhodnocení evaluačních otázek	45
H.3	Celkové hodnocení projektu	49
I.	Doporučení evaluace	50

Seznam použitých zkratek

Zkratka	Význam
CS	Cílová skupina
FG	Fokusní skupina
KA	Klíčová aktivita
KOO	Koordinátor
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OV	Odborná veřejnost
PEE	Peer konzultanti
POST	Výstupní měření
PRE	Vstupní měření
SP	Sociální pracovníci
SPP	Sociální pracovníci – projektový tým
UZIV	Uživatelé služby
VEZ	Vstupní evaluační zpráva
ZEZ	Závěrečná evaluační zpráva

A. Stručný popis projektu

A.1. Anotace

Projekt se zaměřoval na standardizaci nové metody práce, která zapojovala peery do poradenství rodinám v období rozvodu nebo rozchodu. Vznikla metodika a vzdělávací nástroje pro přípravu peerů, které byly následně ověřeny v praxi. Cílem bylo posílit dovednosti peerů, aby dokázali při podpoře klientů citlivě využívat vlastní příběh a zkušenosti. Projekt také pomáhal týmu přijmout novou roli peera a nastavit vzájemnou spolupráci. Součástí byla osvětová kampaň, která tento způsob podpory představovala dalším odborníkům.

A.2. Cíle projektu

Hlavním cílem projektu bylo posílení kompetencí peerů, které se měřily na začátku pilotáže, do níž byli zapojeni noví peeri, v průběhu pilotáže a na jejím konci. Naplnění cíle bylo hodnoceno na základě kompetenčních šetření a rozhovorů s peery a pracovníky týmu.

Cílem bylo, aby peer získal potřebné dovednosti, rozuměl své roli a dokázal při podpoře klientů vědomě využívat vlastní zkušenost.

Dílčím cílem byla podpora soudržnosti týmu a ošetření faktorů nutných pro začleňování peera do pracovního týmu.

A.3. Cílové skupiny projektu

Tabulka 1: Cílové skupiny projektu

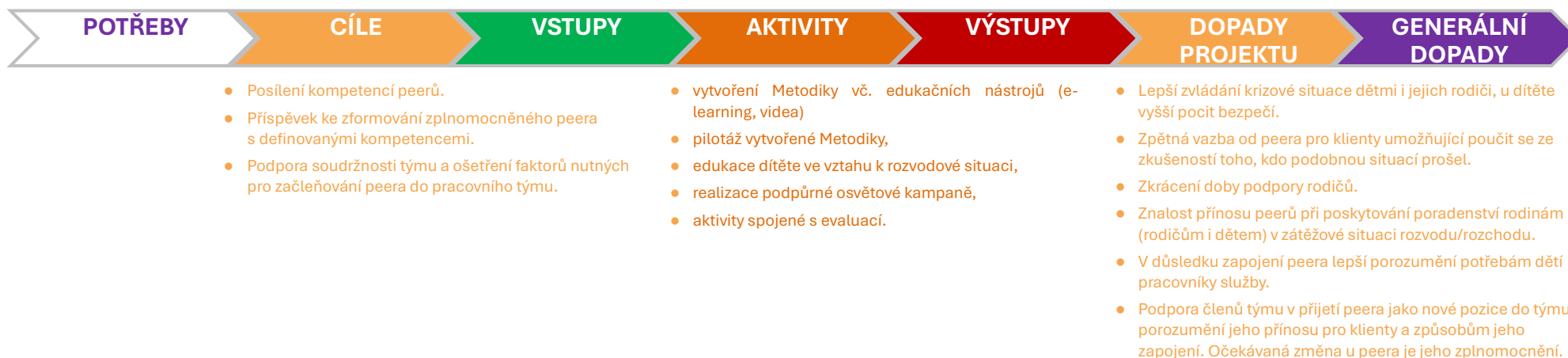
ozn.	název cílové skupiny	popis
CS1	Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené	CS tvořily děti a rodiče, kteří prožívali krizi v partnerství a ocitli se v rozchodové či rozvodové situaci. Děti, které prožívají rozvod či rozchod rodičů, tvořily ohroženou cílovou skupinu.
CS2	Poskytovatelé a zadavatelé sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších služeb na podporu sociálního začleňování	Pracovníci žadatele, konkrétně tři pracovníci (dva sociální pracovníci a jeden psycholog) a tři peeri v týmu (dva v rámci projektu, jeden mimo něj).
CS3	Veřejnost	Odborná veřejnost, která byla do procesu provázení rodin rozvodovou/rozchodovou situací zapojena. Jednalo se o odborníky poskytující odbornou pomoc rodičům nezletilých dětí, kteří procházejí situací rozpadu partnerského vztahu a nadále pečují o společné dítě/děti. Zpravidla se jednalo o sociální pracovníky (ale i o mediátory, psychology či terapeuty, tj. odborné pracovníky). Dále pak také laická veřejnost, která by mohla služby nabízené organizací potřebovat.

A.4. Klíčové aktivity

ozn.	Název klíčové aktivity	popis
KA01	Tvorba Metodiky zapojení peera do týmu a edukačních nástrojů pro peery	Vytvoření Metodiky vč. edukačních nástrojů (e-learning pro peery, edukační videa) a posílení odborných kompetencí týmu v peerovské oblasti. Tvorba Metodiky a edukačních nástrojů před pilotáží probíhala 14 měsíců.
KA02	Pilotáž Metodiky a edukačních nástrojů	Téměř dva roky se v praxi ověřovalo, jak zapojit peery do podpory dětí a rodičů v rozvodové situaci. Tři noví peeri se nejprve seznámili s Metodikou a prošli přípravou, která kombinovala e-learning, spolupráci s mentorem a nácvik praktických situací. Poté se zapojovali do setkání s rodinami a pomáhali dětem lépe porozumět rozvodu a změnám, které přináší.
KA03	Evaluace	Evaluace průběžně sledovala, jak se projektu daří naplňovat jeho cíle a co je případně potřeba upravit. Zároveň hodnotila, jak se díky zapojení peerů podle nové Metodiky mění práce s dětmi a rodiči v rozvodové situaci.
KA04	Podpůrná osvětová kampaň na podporu etablování nové metody	Kampaň probíhala rok a půl, především ve druhé polovině projektu, kdy už byly k dispozici zkušenosti z pilotáže. Jejím cílem bylo seznámit odborníky a sociální pracovníky s novým způsobem podpory rodin v rozvodové a porozchodové situaci a představit jim know-how, které mohou využít ve své praxi.

A.5. Model změny projektu

- potřeba zapojit do poradenství autentickou osobnost, která dodá intervenci věrohodnost a autentičnost a vytvoří prostor důvěry, most mezi klientem a odborníkem,
- potřeba posílit kompetence peerů,
- podpora soudržnosti týmu a ošetření faktorů nutných pro začleňování peera do pracovního týmu
- lidské zdroje – mentor peerů, metodici, garant, sociální pracovníci, peři, manažer kampaně
- finanční prostředky – celkové způsobilé výdaje 4 312 907,50 Kč
- hmotné prostředky – tablet, tiskárna
- informační zdroje – odborná literatura, externí konzultace
- subdodávky služeb – korektury, tvorba e-learningu, grafika a videa, copywriting, pronájem prostor, evaluace, reklamní prostor
- počet pracovníků absolvujících dvoudenní stáž v Centrum Annabell, z.ú.
- počet/rozsah metodických konzultací s odborníky z oblasti peerství,
- celkový počet proškolených osob (e-learning, videa, kurz pro peery),
- počet zapojených klientů/uživatelů služby do projektu,
- počet reflektivních setkání klienta s peerem a sociálním pracovníkem, psychologem či v MD týmu,
- počet rodin zapojených do pilotáže,
- evaluační zprávy,
- počet výstupů v rámci kampaně,
- návštěvnost/prokliky na sociálních sítích,
- počet/počet účastníků kulatých stolů.
- Od pilotované služby bude vytvořen nový koncept a standard poskytování poradenství rozpadajícím se rodinám, který bude mít na klienty služby větší pozitivní dopad.
- Inovativní aplikace peerství mimo oblast péče o duševní zdraví a zdravotnictví.

B. Popis evaluace

B.1. Cíle evaluace

Cílem evaluace bylo zjistit, jak se zapojením peerů změnila práce s rodinami v období rozvodu nebo rozchodu a co tento způsob podpory přinesl klientům, peerům a odborným pracovníkům organizace. Evaluace se věnovala přípravě peerů, jejich zapojení do poradenství a spolupráci s týmem. Hodnotila, jak jim metodika a vzdělávací nástroje pomáhaly při osvojování role a při práci s klienty, jak se rozvíjely jejich dovednosti a jakou podporu potřebovali. Sledovala také zkušenosti odborných pracovníků a podmínky, které se ukázaly jako důležité pro fungování peer podpory v praxi.

Součástí bylo rovněž zhodnocení osvětové kampaně, přijetí peer podpory odbornou veřejností a možností využití výsledků projektu v dalších organizacích.

B.2. Cílové skupiny evaluace

Hlavními respondenty evaluace byli primárně peer pracovníci, vedení projektu a sociální pracovníci, jejichž prostřednictvím byla ověřena funkčnost zapojení peera do řešení situace rodiny v rozchodu či jejím rozpadu. U peer pracovníků byl zároveň zhodnocen rozvoj jejich kompetencí v zapojení do řešení situací rodin. Cílovou skupinu projektu tvořila také odborná veřejnost, která byla do evaluace zapojena prostřednictvím skupinových setkání.

Tabulka 2: Respondentní skupiny a role v evaluaci

ozn.	název cílové skupiny evaluace	popis
SP	Sociální pracovníci	Klíčová skupina respondentů I Klíčovými respondenty evaluace byli primárně sociální pracovníci zapojení do projektu, jejichž prostřednictvím byla ověřena funkčnost zapojení peera do řešení situace rodiny v rozchodu či jejím rozpadu.
UZIV	Vybraní klienti služby	Děti a rodiče, kteří prožívali krizi v partnerství a ocitli se v rozchodové či rozvodové situaci (situace s dlouhodobou perspektivou vývoje). S ohledem na citlivost tématu byla tato cílová skupina zapojena do evaluace přímo pouze v případech, kdy to bylo vhodné a rodina souhlasila. Nepřímo byla zapojena prostřednictvím zhodnocení situace sociálním pracovníkem.
PEE	Peerři	Klíčová skupina respondentů II Druhou hlavní cílovou skupinou byli samotní peerři, kteří byli proškoleni podle nové metodiky a edukačních nástrojů (e-learning, videa). Byl zhodnocen rozvoj jejich kompetencí v zapojení do řešení situací rodin.
SPP	Specialisté práce s peery	Mentor peerů (psycholog), metodik (tvorba indikátorů), metodik (pilotáž peerů)
KOO	Koordinátor	Koordinátor cílové skupiny a kampaně (KA1, KA2 + KA4)
OV	Odborná veřejnost	Odborná veřejnost zapojená do provádění rodin rozvodovou/rozchodovou situací – pracovníci registrovaných sociálních služeb – odborného sociálního poradenství, osoby pověřené k výkonu SPOD, pracovníci rodinných center.

B.3. Charakteristika evaluace

Evaluace projektu probíhala jak v průběhu realizace (**formativní**, kdy bylo ověřováno, zda realizace projektu v praxi odpovídala původnímu předpokladu a plánu), tak v závěru projektu (**sumativní**, kdy bylo ověřováno, zda díky realizaci aktivit projektu bylo dosaženo zamýšlených výsledků/dopadů).

Povahou byla evaluace **kombinací operativní/procesní** (zaměřené na funkčnost procesů v rámci projektu) a **výsledkové/dopadové**.

Evaluace byla realizována **externě** s aktivním zapojením členů realizačního týmu.

B.4. Design evaluace

Vzhledem k zaměření projektu se evaluace soustředila na **vytvořenou Metodiku a edukační materiály**, jejich **ověření v praxi a přínos nové metody pro práci s rodinami v rozchodové či rozvodové situaci**.

Průběžně poskytovala zpětnou vazbu realizačnímu týmu a sledovala, jak se daří naplňovat cíle projektu.

V první oblasti se evaluace zaměřila na **obsah a využitelnost vytvořených materiálů**. V období od listopadu 2023 do dubna 2025 vycházela z kompetenčních testů, dotazníků a hloubkových rozhovorů s peery a členy realizačního týmu. Cílem bylo ověřit, zda Metodika a další materiály podporují rozvoj kompetencí peerů a připravují je na práci s rodinami.

Druhá oblast se zaměřila na **ověření Metodiky v praxi a přínos zapojení peerů do práce s rodinami**.

Hodnocení probíhalo od května 2024 do října 2026, kdy se peeri postupně zapojovali do spolupráce s rodinami. Hlavními respondenty byli **sociální pracovníci a peer pracovníci**. Evaluace sledovala změny ve způsobu práce s klienty a přínos peerů při podpoře rodin v náročné životní situaci. Pro hodnocení změn bylo využito opakované měření, které porovnávalo situaci před zapojením peera a po něm.

Součástí evaluace bylo také hodnocení **osvětové kampaně**. Sledoval se její dosah, návštěvnost projektového webu a zpětná vazba účastníků kulatých stolů k peer podpoře a možnostem jejího využití v dalších organizacích.

Evaluace vycházela z dat získaných v reálném prostředí a zaměřovala se na **bezprostřední i střednědobé výsledky projektu**.

Tabulka 3: Přehled rozsahu datových souborů evaluace

Metoda	Skupina	Rozsah	Zdůvodnění výběru
Polostrukturované rozhovory – KA01	SPP – specialisté práce s peery; SP – sociální pracovníci	n = 6	Osoby zapojené do tvorby Metodiky zapojení peera do týmu a edukačních nástrojů; cílem bylo posoudit průběh tvorby, odbornou úroveň a využitelnost vytvořených materiálů.
Fokusní skupina – KA01	SP – sociální pracovníci; SPP – specialisté práce s peery	n = 6	Zjištění nových poznatků a přínosu stáže a metodických konzultací, včetně inspirace pro praxi a celkového přínosu vzdělávání.
Fokusní skupina s peery – KA01	Peer konzultanti a sociální pracovníci	n = 4	Zkušenosti s rolí peera, motivace k zapojení do projektu a průběh přípravy na peer roli.
Dotazníkové šetření PRE–POST – KA02	PEE – peeri; SP – sociální pracovníci; SPP – specialisté práce s peery	n = 3	Zjištění změny úrovně kompetencí peera v rámci edukace a posouzení srozumitelnosti a užitečnosti Metodiky a edukačních nástrojů.

Fokusní skupina – KA02	SP – sociální pracovníci; PEE – peerři	n = 6: dva peer pracovníci a čtyři pracovníci organizace (metodik, sociální pracovník, psycholog a garant)	Zjištění přínosu zapojení peerů při poskytování poradenství rodinám, změn v práci s klienty, přínosu Metodiky a změn spolupráce sociálních pracovníků s peery.
Kazuistiky – KA02	Vybraní klienti služby / rodiny	Původně plánované kazuistiky nebyly realizovány. Plánované kazuistiky nebyly realizovány vzhledem k citlivosti situace rodin. Příklady z praxe byly získány prostřednictvím výpovědí pracovníků a peerů.	
Polostrukturované rozhovory – KA04	KOO – koordinátor; SPP – specialisté práce s peery; OV – odborná veřejnost; SP – sociální pracovníci	Původně plánované polostrukturované rozhovory v rámci KA04 nebyly realizovány – byly dostatečně nahrazeny dotazníkovým šetřením	
Dotazníkové šetření – KA04	OV – odborná veřejnost; SP – sociální pracovníci	n = 14	Doplnění hodnocení výsledků kampaně, zejména jejího dosahu, reakcí a zpětné vazby.
Podkladové / dokumentové šetření	Projektové a evaluační materiály, Metodika, edukační nástroje, materiály kampaně a další projektové dokumenty	dle dostupnosti podkladů	Ověření výstupů projektu a jejich vazby na plánované aktivity; dokumentová analýza byla součástí triangulace evaluačních zjištění.

Evaluační matice

Na základě komunikace s realizačním týmem projektu došlo v únoru 2025 k úpravě evaluační matice tak, aby byla v maximální možné míře naplněna triangulace dat.

aktivita	subaktivity	evaluační otázka	CS evalua ce	technika / metoda	harm. sběru dat	témata šetření
KA01: Tvorba Metodiky zapojení peera do týmu a tvorba edukačních nástrojů pro peery	(A) Tvorba Metodiky zapojení peera do týmu a ostatních edukačních materiálů	Jaké jsou výsledky tvorby Metodiky a ostatních edukačních nástrojů pro peery? [id: KA01-A]	SPP (OV pro posouzení odb. úrovně)	polostruktur ované rozhovory fokusní skupina	po dokončení tvorby	PROCES: • dosavadní praxe v edukaci peerů • potřeby rozvoje peerů • postupy a okruhy vzdělávacích témat • průběh koordinace prací • forma spolupráce týmu při tvorbě metodiky a ostatních edukačních materiálů VÝSLEDKY/DOPADY: • témata metodiky a ostatních edukačních materiálů • odborná úroveň metodiky, ostatních edukačních materiálů • využitelnost metodiky a ostatních edukačních materiálů pro práci s peery / práci peerů

	(B) Vzdělávání sociálních pracovníků/specialistů na práci s peery (stáž, metodické konzultace)	Jaké nové poznatky získali odborní pracovníci organizace (SP/SPP) v rámci stáže / metodických konzultací? [id: KA01-B]	SP/SPP	fokusní skupina	po dokončení edukace	VÝSLEDKY/DOPADY: • tematický obsah • inspirace pro praxi v organizaci / vlastní práci • celkový přínos stáže / metodických konzultací
KA02: Pilotáž Metodiky a edukačních nástrojů	(A) Nábor a edukace peerů	PRE-POST Jaká je změna v úrovni kompetencí peera v rámci edukace? [id: KA02-A]	SP/SPP PEE	dotazníkové šetření pre-post	od I/25 průběžně	VÝSLEDKY/DOPADY: • kvalifikační požadavky na peera • srozumitelnost a užitečnost metodiky a edukačních nástrojů • změna úrovně kompetencí peera
	(B) Vlastní výkon peerství	PRE-POST Jaký je/byl přínos zapojení peerů při poskytování poradenství rodinám (rodičům i dětem) v zátěžové	SP/SPP PEE	fokusní skupina kazuistika		VÝSLEDKY/DOPADY: • užitek/přínosy peerů při poskytování poradenství rodinám (rodičům i dětem) v zátěžové situaci rozvodu/rozchodu • změny v práci s klienty v souvislosti s novými kompetencemi/rolí peerů • přínos metodiky pro práci peerů • změny průběhu spolupráce sociálních pracovníků s peery • zkrácení období podpory rodičů ve vztahu k novým kompetencím/rolí peerů

		situaci rozvodu/rozchodu? [id: KA02-B1]		porovnání s modelem změny		
		Jaký má metodika a ostatní edukační nástroje dopad na práci peerů v rodinách (příp. v kombinaci s prací sociálních pracovníků)? [id: KA02-B2]				

KA04: Podpůr ná osvětov á kampan na podpor u etablov ání nové metody	Příprava konceptu kampaně, její realizace a dosah	Jaké jsou výsledky kampaně? [id: KA04-A]	OV SP/SPP	polostruktur ované rozhovory (dotazníkové šetření)	průběž ně od polovin y projekt u a v závěru projekt u	<i>PROCES</i> <i>průběh přípravy kampaně</i> <i>obsah jednotlivých forem obsahu (infografiky, články, příspěvky na sociálních sítích)</i> <i>VÝSLEDKY</i> <i>dosah kampaně</i> <i>aktivní reakce</i> <i>zpětná vazba klientů a odborné veřejnosti</i>
---	---	--	------------------	--	---	--

C. Metodologie evaluace

C.1. Procesní evaluace

V rámci **procesní evaluace** bylo ověřováno, zda **realizace projektu v praxi odpovídala původním předpokladům a plánu**. Východiskem pro hodnocení byla schválená žádost o podporu, resp. její pasáže týkající se klíčových aktivit a harmonogramu realizace projektu.

Sběr dat probíhal **průběžně** po celou dobu trvání projektu. Pro sběr dat pro průběžnou evaluační zprávu sloužila dotazníková šetření a osobní schůzky (polostrukturované rozhovory, fokusní skupiny) evaluátorů s realizačním týmem.

C.2. Výstupová/dopadová evaluace

Bylo ověřeno, zda projekt produkoval **deklarované výstupy v rámci jednotlivých klíčových aktivit**:

- Metodiku a edukační nástroje (e-learning, videa).
- Pilotáž vytvořené Metodiky zapojení peera do týmu.
- Určený počet a přípravu nových peerů.
- Kampaň mezi odbornou veřejností (koncept kampaně, sdělení, články, newsletter).

Následně proběhla **dopadová evaluace**:

- pre-post u hlavních CS projektu (sociální pracovníci organizace, peeri);
- dle modelu změny/intervenční logiky projektu u ostatních subaktivit.

Data byla sbírána dle harmonogramu sběru dat (viz evaluační matice). Hlavními výzkumnými technikami/metodami byly polostrukturované rozhovory, fokusní skupiny a případně dotazníková šetření, podkladová a místní šetření (bylo určeno v průběhu realizace projektu).

Evaluovány byly dopady aktivit projektu, přímo související s hlavními evaluačními otázkami (viz evaluační matice).

C.3. Techniky/metody sběru dat

V rámci sběru dat pro evaluaci byly použity **standardní metody sociologických šetření**. Podrobné popisy a charakteristiky technik/metod lze dohledat v odborné literatuře, proto zde nejsou uvedeny.

Tabulka 4: Techniky/metody evaluace

technika/metoda	zdroje dat
dotazníkové šetření	KA02: SP, PEE KA04: OV, SP
polostrukturovaný rozhovor	KA01: SPP, SP
fokusní skupina	KA01: SP, SPP KA02: SP, PEE

D. Harmonogram evaluace

XI/2023–V/2024		VI/2025	VIII-IX/2026		IX-X/2026
tvorba evaluačního systému					
tvorba VEZ					
		průběžná evaluace			
sběr dat					
			závěrečná sumativní evaluace		
					tvorba ZEZ

Evaluační aktivity probíhaly po celou dobu realizace projektu, tedy od 1. 11. 2023 do 31. 10. 2026. Harmonogram evaluačních aktivit se v minulém období nijak neodchýlil od tohoto původního plánu.

E. Nástroje sběru dat

Přílohou vstupní evaluační zprávy byla **výchozí podoba nástrojů**, z níž byly v průběhu realizace projektu připravovány:

- dotazníky (pro dotazníková šetření)
- scénáře (pro polostrukturované rozhovory, dotazníkové šetření, fokusní skupiny)

F. Manažerské shrnutí

Projekt **Jak Dál?** se zaměřoval na přípravu peer konzultantů a jejich zapojení do poradenství rodinám v období rozvodu nebo rozchodu. Vytvořil metodické a vzdělávací nástroje a ověřil jejich využití při přípravě peerů i při práci s rodinami. Evaluace sledovala výsledky této přípravy, zkušenosti z pilotáže a možnosti dalšího využívání peer podpory.

Projekt naplnil cíl vytvořit a pilotně ověřit model peer podpory. Vznikla metodika zavádění peer podpory, manuál pro peery, kompetenční model, e-learning, tři edukační videa a další podpůrné materiály. E-learning v plánovaném rozsahu osmi hodin dokončilo všech devět zapojených peerů. Pracovníci oceňovali, že kurz poskytoval společný základ informací a videa nabízela konkrétní situace, na které mohli navazovat při mentoringu.

Porovnání hodnocení před zahájením přípravy a po absolvování vzdělávání a pilotního zapojení do praxe ukázalo u tří peerů zlepšení ve všech sledovaných oblastech. **Největší posun nastal u peerovských kompetencí**, tedy při práci s vlastní zkušeností a jejím využívání v podpoře klientů. Na čtyřbodové škále se jejich průměrné hodnocení zvýšilo o celý bod. U osobních kompetencí vzrostlo o půl bodu a u komunikace a spolupráce o 0,2 bodu. Účastnice zároveň popisovaly větší jistotu, lepší uspořádání vlastního příběhu a jasnější porozumění své roli.

Do přímé pilotní práce s rodinami se zapojili tři peři. **Odborní pracovníci a peer konzultantka popisovali přínos zejména při navazování důvěry, otevírání obav rodičů a přibližování pohledu dítěte.** Konkrétní příklady zachycovaly také zklidnění hádky během konzultace. Sociální pracovníci oceňovali další pohled na situaci rodiny a možnost sdílet emoční zátěž setkání.

Osvětová kampaň překročila stanovené cíle dosahu. Online propagace zaznamenala přes 53 tisíc zobrazení a přivedla přibližně 2 300 návštěv projektového portálu. Všichni dotázaní odborníci při hodnocení kulatých stolů vnímali zapojení peerů pozitivně. Přibližně 86 % respondentů považovalo vytvořené materiály za využitelné v dalších organizacích a stejný podíl hodnotil jako přenositelný i model peer podpory.

Evaluace zároveň ukázala, co bylo potřeba upravit a zachovat pro další fungování. U e-learningu se objevovaly technické potíže s přístupem a připomínky k čitelnosti a náročnosti některých témat. Účastnice doporučovaly více praktických příkladů a cvičení. Zkušenosti z pilotáže zdůraznily potřebu jasných hranic role, pozvolného zapojování peerů a dostupného mentoringu a supervize. Také dotázaní odborníci spojovali zavedení modelu do dalších organizací s podporou vedení, dostatkem pracovníků a zajištěním průběžné podpory.

Tabulka 5: Ověření teorie změny projektu

Úroveň teorie změny	Předpokládaný výsledek nebo změna	Zjištění evaluace	Hodnocení
Potřeby	Vytvořit odborně ukotvený model peer podpory pro rodiny procházející rozvodem nebo rozchodem.	Evaluace potvrdila relevanci identifikované potřeby a význam vytvoření specializovaného modelu peer podpory pro cílovou skupinu projektu.	Potvrzeno
Vstupy	Vytvoření metodiky, onboardingové metodiky, kompetenčního modelu, e-learningu, edukačních videí a dalších vzdělávacích nástrojů.	Všechny plánované metodické a vzdělávací výstupy byly vytvořeny a připraveny pro pilotní ověřování.	Naplněno
Aktivity	Vzdělávání peer konzultantů, metodická podpora, mentoring a pilotní ověření vytvořeného modelu.	Aktivity byly realizovány v souladu s projektovým záměrem a vytvořily provázaný systém přípravy peer konzultantů.	Naplněno
Bezprostřední výstupy	Peer konzultanti absolvují vzdělávání a využívají vytvořené metodické nástroje při pilotním ověřování.	Dokumentová analýza, rozhovory i fokusní skupiny potvrdily využívání vytvořených metodických výstupů v průběhu pilotáže.	Naplněno
Krátkodobé dopady	Rozvoj kompetencí, profesní jistoty a připravenosti peer konzultantů na výkon jejich role.	PRE–POST šetření i kvalitativní metody potvrdily rozvoj kompetencí, vyšší profesní jistotu a lepší orientaci v roli peer konzultanta.	Naplněno
Střednědobé dopady	Funkční zapojení peer konzultantů do poradenské praxe a rozvoj spolupráce s odbornými pracovníky.	Pilotní ověření prokázalo praktickou využitelnost modelu peer podpory a jeho přínos pro podporu rodin i spolupráci v rámci odborného týmu.	Převážně naplněno
Dlouhodobý dopad	Dlouhodobě využitelný a přenositelný model peer podpory pro organizaci Jak Dál? i další organizace.	Evaluace potvrdila vytvoření kvalitního metodického základu a ověřila funkčnost modelu v praxi. Dlouhodobé dopady bude možné posoudit až po delším období jeho využívání.	Vytvořeny silné předpoklady

Tabulka 6: Přehled dosažených dopadů projektu

Oblast dopadu	Hlavní zjištění evaluace	Zdroje důkazů
Peer konzultanti	Rozvoj odborných kompetencí, vyšší profesní jistota a lepší připravenost na výkon peer role.	PRE–POST šetření, fokusní skupiny, rozhovory
Odborní pracovníci	Lepší porozumění možnostem peer podpory, rozvoj spolupráce s peer konzultanty a pozitivní hodnocení jejich zapojení.	Fokusní skupiny, rozhovory
Organizace Jak Dál?	Vytvoření jednotného systému přípravy peer konzultantů a metodického rámce pro jejich zapojení do poradenské praxe.	Dokumentová analýza, rozhovory
Rodiny využívající službu	Peer podpora přispívala k navazování důvěry, lepší komunikaci a posílení podpory poskytované odborným týmem.	Fokusní skupiny, rozhovory
Metodický systém	Vznik uceleného systému metodických a vzdělávacích nástrojů s potenciálem dlouhodobého využití.	Dokumentová analýza, triangulace dat

Klíčové závěry evaluace

- **Projekt naplnil stanovené cíle** a vytvořil metodicky provázaný systém přípravy a podpory peer konzultantů.
- **Pilotní ověření potvrdilo funkčnost vytvořeného modelu** a jeho praktickou využitelnost při práci s rodinami v rozvodové či rozchodové situaci.
- **Vytvořené metodické a vzdělávací výstupy tvoří ucelený systém**, který podporuje standardizaci přípravy peer konzultantů a jejich bezpečné zapojení do poradenské praxe.
- **Peer konzultanti prokázali rozvoj odborných kompetencí a profesní jistoty**, což bylo potvrzeno výsledky PRE–POST šetření i kvalitativními metodami evaluace.
- **Zapojení peer konzultantů přineslo přidanou hodnotu odborné práci organizace**, zejména v oblasti navazování důvěry s klienty a podpory rodin v náročné životní situaci.
- **Pro dlouhodobou udržitelnost modelu** bude klíčové pokračovat v metodické podpoře peer konzultantů, zajišťovat pravidelnou supervizi, mentoring a průběžně aktualizovat vytvořené metodické materiály.

G. Výsledky evaluace

Kapitola předkládá výsledky evaluace jednotlivých klíčových aktivit projektu a odpovídá na stanovené evaluační otázky. Hodnocení vychází z principu triangulace dat a kombinuje poznatky získané prostřednictvím dokumentové analýzy, dotazníkových šetření, polostrukturovaných rozhovorů, fokusních skupin, analýzy kulatých stolů a dalších podkladů vzniklých v průběhu realizace projektu. Výsledky jsou členěny podle jednotlivých klíčových aktivit projektu. U každé aktivity hodnotíme, jak probíhala, zda naplnila své cíle a jaké výstupy vznikly. Popisujeme také, co přinesla cílovým skupinám a organizaci. Součástí jednotlivých kapitol jsou také průběžné interpretační závěry a dílčí evaluační výroky, které představují odborné stanovisko evaluátora vycházející ze syntézy všech dostupných dat.

Při interpretaci výsledků byla důsledně rozlišována **zjištění vyplývající z jednotlivých metod sběru dat a jejich evaluační interpretace**. Závěry uvedené v této kapitole proto nepředstavují pouze popis realizovaných aktivit, ale odborné hodnocení jejich kvality, přínosu, efektivity a potenciálu pro další rozvoj a přenos vytvořeného modelu do praxe.

Výsledky evaluace současně slouží jako podklad pro formulaci závěrečných odpovědí na evaluační otázky a doporučení pro další rozvoj systému peer podpory v organizaci Jak Dál? i pro jeho případnou implementaci v dalších organizacích.

G.1 Klíčová aktivita 01 – Tvorba metodiky zapojení peer konzultanta do týmu a edukačních nástrojů

Klíčová aktivita 01 byla zaměřena na vytvoření metodického rámce pro zapojení peer konzultantů do poradenského procesu organizace Jak Dál? a na přípravu vzdělávacích nástrojů pro jejich práci. V průběhu realizace vznikl soubor vzájemně provázaných metodických a vzdělávacích materiálů, jejichž cílem bylo sjednotit přípravu, podporu a profesní rozvoj peer konzultantů. Aktivita zahrnovala také vzdělávání sociálních pracovníků a specialistů na práci s peery prostřednictvím stáže a metodických konzultací. Evaluace se zaměřila na průběh tvorby, odbornou úroveň a praktickou využitelnost vytvořených materiálů. Hodnotila také jejich obsah, vzájemnou provázanost a přínos pro přípravu peer konzultantů a jejich zapojení do poradenské praxe. Součástí hodnocení bylo také vzdělávání odborných pracovníků, zejména nové poznatky získané během stáže a metodických konzultací, inspirace pro vlastní práci a celkový přínos tohoto vzdělávání. U peer konzultantů se evaluace zaměřila na jejich zkušenosti s přípravou na peer roli a průběhem vzdělávání.

Hodnocení vychází z dokumentové analýzy vytvořených materiálů, polostrukturovaných rozhovorů s osobami zapojenými do jejich tvorby (n = 6) a dvou fokusních skupin. První fokusní skupina se sociálními pracovníky a specialisty na práci s peery (n = 6) zjišťovala přínos stáže a metodických konzultací. Druhá fokusní skupina se zaměřila na zkušenosti peer konzultantů s přípravou a vzděláváním (n = 4). Kombinace těchto zdrojů umožňuje posoudit jak kvalitu a využitelnost vytvořených výstupů, tak zkušenosti jednotlivých skupin zapojených do jejich tvorby a následného využívání.

Tabulka 7: Přehled vytvořených metodických a vzdělávacích materiálů

Výstup	Obsahové zaměření	Účel a využití
Manuál pro peery (onboarding)	Popisuje plán přípravy nového peera, představuje tým a vysvětluje, jakou podporu může peer využít. Obsahuje také pokyny k zaznamenávání odvedené práce, možnosti dalšího vzdělávání a doporučení k péči o vlastní duševní zdraví.	Pomáhá novým peer konzultantům zorientovat se při nástupu do organizace. Mohou se k němu vracet i během další práce, když potřebují připomenout pracovní postupy nebo vyhledat možnosti podpory.
Metodika zavádění peer podpory	Vysvětluje principy, přínosy a limity peer podpory. Věnuje se výběru a přípravě peera, jeho spolupráci s týmem a podmínkám, které má organizace zajistit pro jeho práci a průběžnou podporu.	Poskytuje odborným pracovníkům a organizacím návod, jak peery vybírat, připravovat a zapojovat do poradenství rodinám. Pomáhá vyjasnit jejich roli i odpovědnost ostatních pracovníků.
Kompetenční model peer konzultanta	Vymezuje klíčové osobní, interpersonální a peerovské kompetence. Zahrnuje zvládání zátěže a vlastních emocí, komunikaci a spolupráci s druhými i citlivé využívání vlastní zkušenosti a příběhu při podpoře klientů.	Pomáhá pojmenovat, co má peer pro svou práci zvládat. Slouží při výběru a přípravě peerů, sebehodnocení, poskytování zpětné vazby a plánování dalšího rozvoje.
E-learningový program pro peer konzultanty	Seznamuje peery s organizací Jak Dál?, jejich rolí a prací s klienty a rodinami. Přibližuje rozpad rodiny, služby pro rodiče, stres, trauma a dopady rozvodu na dítě. Věnuje se také osvětovým aktivitám a vedení peerovského deníku.	Poskytuje základní informace formou samostatného studia. Na jednotlivá témata lze následně navazovat při konzultacích s mentorem a další přípravě.
Edukační videa	Tři videa zachycují modelové situace z poradenské praxe a ukazují vybrané aspekty práce peer konzultanta.	Přibližují konkrétní situace, se kterými se peer může při práci setkat. Slouží jako podklad pro rozhovor s mentorem i pro seznamování odborných pracovníků s peer podporou.
Ostatní podpůrné a	Doplňují hlavní výstupy o další metodické, pracovní a vzdělávací	Pomáhají peerům i odborným pracovníkům orientovat se v

vzdělávací materiály	podklady pro přípravu a práci peer konzultantů.	pracovních postupech a doplňují průběžné vzdělávání.
----------------------	---	--

a) Stáž jako zdroj inspirace pro přípravu a podporu peer konzultantů

Součástí klíčové aktivity 01 byla stáž v organizaci Anabell, která podle zpětné vazby přinesla podněty pro adaptaci nových pracovníků, uspořádání organizačních informací a začlenění peerů do týmu. Zkušenosti ze stáže vedly k úvahám o konkrétních možnostech jejich využití ve vlastní organizaci.

Jedním z podnětů bylo **soustředit základní informace pro nové pracovníky a peery do přehledného digitálního materiálu**. Odborná pracovnice zdůraznila, že takový nástroj může dobře sloužit i v jednoduché podobě: „...nejjednodušší forma je prostě to naházet do prezentace... a je to furt fajn a jednotný.“ Důraz tak kladla především na dostupnost a jednotné uspořádání informací. Pro nového pracovníka je podstatné, aby věděl, kde potřebné podklady najde, a mohl se k nim během adaptace vracet.

Další inspirací bylo sjednocení informací o názvu a vizuální prezentaci organizace. Odborná pracovnice zmiňovala potřebu vyjasnit, „...jak se píšeme, co je správně, jak se máme zapisovat, jaký máme loga...“. Tyto informace doplňují odbornou přípravu o praktickou orientaci v organizaci a pomáhají pracovníkům při jejím představování navenek.

S možností průběžných úprav digitálních materiálů byla spojována také **odpovědnost za jejich aktuálnost**. Odborná pracovnice upozornila, že „...můžou to aktualizovat, musí teda za to někdo samozřejmě zodpovídat...“. Stáž tak přinesla podnět nejen k podobě vstupních materiálů, ale také k tomu, jak zajistit jejich další správu. Pro dlouhodobé používání je důležité, aby bylo jasné, kdo obsah kontroluje a doplňuje.

V reflexi stáže se objevoval také **význam peera jako součásti týmu a jeho tandemové spolupráce s odbornými pracovníky**. S tím souvisela potřeba věnovat se tomuto tématu společně v týmu, aby všichni rozuměli peer roli a věděli, jak může spolupráce v praxi fungovat.

b) Manuál pro peery – onboarding

Manuál poskytuje novým peerům praktickou oporu při nástupu do organizace. Soustřeďuje informace, ke kterým se mohou během přípravy i další práce vracet. Pomáhá jim pochopit, co je při přípravě čeká, s kým budou spolupracovat a na koho se mohou obrátit o pomoc.

Odborná pracovnice ocenila využití materiálů při nástupu nových kolegů: „Je hodně využitelný, no nejenom pro to peerství, ale pro celý tým, pro tu adaptaci, pro získání prvotních informací...“ Společné podklady pomáhají novému pracovníkovi získat základní přehled a umožňují mu vracet se k informacím podle potřeby. Manuál tak doplňuje osobní zaškolování a může sloužit jako opora i po prvních dnech v organizaci.

Manuál pomáhá peerům zorientovat se také v běžných pracovních povinnostech, například v tom, jak zaznamenávat odvedenou práci. Tyto informace mají na jednom místě a mohou se k nim vracet, když si nejsou jistí. Využít ho mohou i po zaškolení. Nabízí podněty k dalšímu vzdělávání a k tomu, **jak pečovat o vlastní duševní pohodu. Vzkazy zkušených peerů navíc přidávají osobní pohled lidí, kteří tuto práci sami znají.**

Silné stránky

- Soustředění praktických informací pro nově nastupující peery.
- Propojení plánu přípravy, orientace v týmu a dostupné podpory.
- Zohlednění běžných pracovních povinností.
- Návaznost vstupní přípravy na další rozvoj a péči o sebe.
- Zařazení zkušeností a vzkazů peer-to-peer.

Identifikované rozvojové oblasti

Pro další využívání je důležité pravidelně aktualizovat informace o týmu, pracovních postupech a možnostech podpory. Při úpravách je vhodné vycházet z otázek nově nastupujících peerů a sledovat, které informace potřebují při nástupu nejčastěji. Manuál by měl zůstat přehledný, aby v něm peer snadno našel potřebné informace a věděl, na koho se obrátit s dalšími otázkami.

Interpretace

Hlavní přínos manuálu spočívá v praktické orientaci při nástupu a v dostupnosti základních informací na jednom místě. Doplnuje osobní zaškolování a poskytuje podklad, ke kterému se může peer průběžně vracet. Zpětná vazba k adaptačním materiálům podporuje význam takové opory při seznamování s organizací.

c) Metodika zavádění peer podpory pro rodiče a děti v období rozvodu

Dokumentová analýza ukázala, že metodika pracovníkům organizace Jak Dál? vysvětluje, jak peery zapojit do poradenství pro rodiny. **Popisuje principy a cíle peer podpory, rozdělení rolí i pravidla spolupráce.** Pomáhá tak ujasnit, co může peer do práce s rodinami přinést, co se od něj očekává a jakou podporu potřebuje.

Jednotlivá témata jsou přehledně uspořádaná a navazují na sebe. Obecné vysvětlení peer podpory doplňují doporučení pro práci s rodinami v období rozvodu nebo rozchodu. Metodika tak pomáhá domluvit společné postupy a rozdělit odpovědnost mezi peera a ostatní pracovníky. To je důležité zejména tam, kde by mohly vznikat nejasnosti v tom, kdo má, co na starosti.

Odborná pracovnice ve zpětné vazbě oceňovala, že metodika a související materiály novému kolegovi přibližují, „*jak to vnímá sám ten ředitel nebo pracovníci okolo*“. Za důležité tedy považovala také porozumění hodnotám organizace a přístupu ostatních členů týmu. Společná pravidla mají větší smysl, když pracovníci rozumějí tomu, proč jsou nastavená právě takto a jak souvisejí s pomocí klientům. V hodnocení byla srozumitelnost a návaznost jednotlivých částí metodiky označena jako výborná, přehlednost a názornost jako velmi dobrá a úplnost obsahu jako dobrá až výborná. Odborná pracovnice oceňovala především to, že jsou praktické informace soustředěné na jednom místě a tvoří přehledný celek.

Metodika zároveň navazuje na manuál pro peery, kompetenční model, e-learning a další vzdělávací nástroje. Jejím přínosem je propojení těchto částí přípravy. **Pracovníci tak mají společný základ pro to, co má peer zvládnout, jak se na práci připravuje a kdo ho při tom podpoří.**

Praktické využití přípravy popsala peer pracovnice: „*Z nástrojů jsem čerpala praktické tipy a návody, které mi umožnily lépe přenést teoretické poznatky do praxe. Díky nim jsem se cítila sebejistější a efektivněji jsem orientovala svou práci s rodinami a klienty.*“ Její zkušenost ukazuje, proč je propojení metodiky s dalšími nástroji důležité. Příprava má peerovi pomoci využít získané informace při konkrétní práci. Výpověď hodnotí nástroje společně, přínos tedy vychází z jejich návaznosti a způsobu používání. Zpětná vazba současně přinesla podnět k dalšímu doplnění praktické stránky. Sociální pracovnice uvedla: „*Osobně bych navrhla rozšířit některé moduly o více praktických cvičení a případových studií, aby bylo jasnější, jak aplikovat teoretické poznatky v praxi.*“ Pro další rozvoj přípravy je proto vhodné vycházet ze situací, ve kterých si peeré nejsou jistí, a podle nich doplňovat příklady nebo návody.

Silné stránky

- Srozumitelné vymezení principů peer podpory, rolí pracovníků a podmínek spolupráce.
- Propojení obecných východisek s doporučeními pro poradenskou praxi.
- Přehledná struktura a logická návaznost jednotlivých témat.
- Provázanost s manuálem pro peery, kompetenčním modelem a vzdělávacími nástroji.
- Pozitivně hodnocená srozumitelnost a praktické uspořádání informací.
- Vnímaná možnost přizpůsobit strukturu materiálů dalším organizacím.

Identifikované rozvojové oblasti

Další rozvoj by měl vycházet ze zkušeností získaných při pilotním ověřování a běžném používání metodiky. Přínosné je doplňovat příklady z praxe, modelové situace a odpovědi na otázky, které pracovníci při zapojování peerů opakovaně řeší. Důležitá je také pravidelná aktualizace obsahu. Při využití v dalších organizacích bude potřeba přizpůsobit doporučení jejich službám, složení týmu a možnostem podpory.

Interpretace

Metodika vytváří společný základ pro zavádění peer podpory a vyjasnění spolupráce mezi peery a odbornými pracovníky. Dokumentová analýza poukázala na její přehlednost a návaznost na další výstupy projektu. Zpětná vazba tento pohled doplňuje o ocenění srozumitelnosti a praktického uspořádání metodiky a souvisejících nástrojů. Její hlavní přínos spočívá v propojení jednotlivých podmínek peer podpory do společného postupu. Organizaci poskytuje oporu pro přípravu a další rozvoj služby.

d) E-learningový program

E-learning seznamuje peer konzultanty se základními tématy potřebnými pro jejich práci. Kurz v plánovaném rozsahu osmi hodin dokončilo všech devět zapojených peerů. Odborný pracovník oceňoval především to, že všichni prošli stejnými informacemi: „*Ten e-learning udělal to, že tu startovou čáru vytvořil pro všechny jako stejnou... Když si oni to přejdou, tak vím, co mají za sebou a můžu se na to spoléhnout nebo na to navazovat.*“ **Mentor tak ví, s čím se peer během samostatného studia seznámil, a může na to při konzultacích navázat. Má prostor probrat konkrétní otázky, vysvětlit nejasnosti a věnovat se tomu, co daný peer potřebuje dále procvičit.** Kurz tím pomáhá propojit samostatné studium s osobním vedením.

Ve zpětné vazbě bylo pozitivně hodnoceno zpracování hodnot organizace, témat rozpadu vztahu rodičů a vysvětlení stresu a nervového systému. Peer konzultantka ocenila výklad doplněný obrázky: „*Teorie stresu a nervového systému je super vysvětlená – jednoduše ale zároveň hodnotně. Je dobré, že tam jsou obrázky a vizuální rozdělení, k lepšímu pochopení.*“ Obrázky a členění textu jí pomáhaly lépe porozumět tématu. Pozitivně byly hodnoceny také kvízy, které umožňovaly připomenout si a ověřit probírané informace. Kurz pomáhal rovněž při seznamování s týmem. Peer konzultantka uvedla: „*Seznámení s kolegy je taktéž moc super i jak je tam fotka. Je to zase takové víc osobní, příjemné a s funkcí si člověk spojí jméno a obličej.*“ **Pro nového pracovníka tak e-learning představoval i možnost poznat lidi, se kterými bude spolupracovat. Propojení jmen, tváří a pracovních rolí usnadňovalo první orientaci v organizaci.**

Vedle pozitivního hodnocení se objevily také potíže se vstupem do kurzu. Peer konzultantka popsala svou zkušenost slovy: „*Měla jsem problém se přihlásit do kurzu, jelikož někdo přede mnou už kurz procházel, a mně to nechtělo pustit od začátku.*“ Podobné obtíže zaznamenali také evaluátoři. Jde o překážku, která může studium zkomplikovat hned na začátku, proto je potřeba zajistit spolehlivé přihlášení a možnost zahájit kurz od první lekce.

Další připomínky se týkaly rozsahu a náročnosti obsahu. Přestože peer konzultantka vysvětlení stresu a nervového systému ocenila, evaluátoři upozornili, že kapitola o stresu a traumatu může být pro člověka bez předchozích odborných znalostí příliš podrobná. Doporučili proto náročnější části zjednodušit a zvážit, které informace nový peer potřebuje hned při nástupu. Uživatelské připomínkování dále upozornilo na překlady, dlouhé věty, nevysvětlené zkratky a velikost písma.

Silné stránky

- Společný základ informací, na který lze navazovat při mentoringu.
- Přehledné členění kurzu do tematických částí.
- Propojení textu s obrázky, videi a kvízy.
- Pozitivně hodnocené zpracování hodnot organizace a vybraných odborných témat.
- Osobnější představení týmu prostřednictvím fotografií a pracovních rolí.
- Dokončení kurzu všemi devíti zapojenými peery.

Identifikované rozvojové oblasti

Před dalším využíváním je potřeba se správcem kurzu vyřešit potíže s přihlášením a spouštěním lekcí. Doporučuje se také zjednodušit náročnější odborné pasáže, zejména v kapitole o stresu a traumatu, a ponechat v základním kurzu především informace potřebné pro začátek práce. Podrobnosti lze nabídnout v navazujícím vzdělávání. Překlady, dlouhé věty, nevysvětlené zkratky a drobné písmo je vhodné upravit tak, aby se obsah snadno četl. Rozsah informací o jednotlivých programech organizace by měl odpovídat tomu, co nový peer při nástupu skutečně potřebuje.

Interpretace

E-learning poskytuje společný základ pro přípravu peerů a pomáhá jim zorientovat se v organizaci i tématech jejich práce. Jeho přínos se ve výpovědích pojí především s možností navázat na studium osobní konzultací. Obrázky, videa a kvízy podporují porozumění a představení týmu přibližuje pracovní prostředí. Pro další používání je důležité odstranit technické překážky a upravit náročnější části tak, aby byl kurz přístupný i lidem bez předchozího odborného vzdělání.

e) Edukační videa

V rámci projektu vznikla tři edukační videa s modelovými situacemi (délka videí je: 33, 41 a 23 minut).

Doplňují metodické a vzdělávací materiály o konkrétní ukázky práce s klienty a slouží jako podklad pro další přípravu s mentorem.

Videa umožňují peerům sledovat průběh konzultace a přemýšlet o tom, jak na ně jednotlivé situace působí. Při následném setkání se pak mohou s mentorem vracet k tomu, co je zaujalo, čemu nerozuměli nebo co pro ně bylo náročné. Mentor tento přínos popsal slovy: „*Peeři si skrz videa mohli velmi rychle ty věci projít a zažít, co konfliktní klient s nimi dělá. Když pak proběhla individuální příprava se mnou jako s mentorem, tak už jsme měli konkrétní téma... Ušetřilo to velký kvantum času peerům i nám.*“

Společně zhlédnutá situace tak poskytovala konkrétní téma pro konzultaci. **Mentor mohl navázat na reakce peera a věnovat se tomu, co potřeboval vysvětlit nebo probrat. Podle jeho zkušenosti to přípravu usnadňovalo a šetřilo čas.** Praktickou hodnotu videí ocenila také peer pracovnice: „*když jsme sledovaly videa o odborných konzultacích, jsem si najednou uvědomila, jak moc mi to pomáhá. Řekla jsem si: ,Tohle je přesně to, co jsem potřebovala!*“ Její zkušenost ukazuje, že **názorná ukázka pomáhala přiblížit práci, na kterou se připravovala.** Spolu s následným rozhovorem tak videa tvořila užitečné propojení mezi studijními materiály a přípravou na konkrétní situace.

Silné stránky

- Názorné ukázky situací z poradenské praxe.
- Možnost vracet se ke konkrétním momentům a otázkám.
- Propojení sledování videí s následným rozhovorem s mentorem.
- Peer pracovnicí oceňovaná pomoc při přípravě na práci s klienty.
- Mentorem popisovaná úspora času při navazujících konzultacích.

Identifikované rozvojové oblasti

Při doplňování dalších videí je vhodné vycházet ze situací, ve kterých si peeři při přípravě nebo práci s klienty nejsou jistí. Podněty účastnic k většímu množství praktických příkladů mohou pomoci vybrat témata, která by pro ně byla nejužitečnější. Přínosné je také ptát se na jednotlivá videa: co peerům pomohlo, co potřebují vysvětlit a která témata chtějí dále procvičit s mentorem.

Interpretace

Přínos videí spočívá především v tom, že dávají přípravě konkrétní podobu. Peeři mohou sledovat situaci, promyslet vlastní reakce a následně ji probrat s mentorem. Právě toto propojení bylo ve zpětné vazbě oceňováno. Videa tak poskytují společný podklad pro osobní přípravu a pomáhají zaměřit konzultace na konkrétní potřeby peera.

f) Kompetenční model peer konzultanta

Kompetenční model pojmenovává, co peer potřebuje pro svou práci zvládat. Rozlišuje osobní, interpersonální a specifické peer kompetence. Vedle práce s vlastní zkušeností se tak věnuje také komunikaci, spolupráci, zvládání zátěže a rozpoznávání vlastních limitů. Pomáhá tím ujasnit očekávání od peer role a zaměřit přípravu na konkrétní dovednosti.

Model vznikl při facilitované fokusní skupině seniorního peera, dvou mentorů a vedoucího pracovníka. Společně vycházeli ze zkušeností s prací peerů s rodinami, pojmenovali nároky a hranice jejich role a převedli je do tří oblastí kompetencí.

Kompetenční model slouží při výběru nových peerů i při jejich následné přípravě a spolupráci s mentorem. Pro výběrové řízení byly požadavky z modelu převedeny do otázek a praktických úkolů pro pohovor. Díky nim bylo možné sledovat, jak uchazeč rozumí své budoucí roli, jak komunikuje a pracuje s vlastním příběhem. Model tak pomáhal pojmenovat jeho silné stránky i to, v čem bude při nástupu potřebovat podporu.

Přínosem modelu je také společný základ pro sebehodnocení a zpětnou vazbu. Peer, mentor a vedoucí pracovník se mohou vracet ke stejným požadavkům a společně probírat, co se daří a na čem je potřeba dále pracovat. Přípravu tak lze lépe zaměřit na potřeby konkrétního člověka. Samotné výpovědi o větší jistotě nebo lepší komunikaci ovšem hodnotí vzdělávání jako celek, nikoli samostatný přínos modelu.

Silné stránky

- Vznik modelu ze zkušeností odborných pracovníků a seniorního peeru.
- Srozumitelné rozdělení požadavků do osobních, interpersonálních a specifických peer kompetencí.
- Využití při výběru uchazečů a pojmenování potřeb podpory.
- Návaznost na adaptaci, vzdělávání a mentoring.
- Společný podklad pro sebehodnocení, zpětnou vazbu a plánování dalšího rozvoje.

Identifikované rozvojové oblasti

Při dalším používání je vhodné sledovat, zda jednotlivé kompetence peerům a mentorům pomáhají konkrétně pojmenovat pokrok i obtíže. Podle jejich zkušeností lze doplňovat příklady toho, jak se daná kompetence projevuje při práci. Důležité je také vracet se ke stanoveným cílům a společně hodnotit, co se podařilo a jakou podporu peer potřebuje dál.

Interpretace

Kompetenční model pomáhá převést obecná očekávání od peeru do konkrétních požadavků. Jeho přínosem je propojení výběru pracovníka s následnou přípravou a zpětnou vazbou. Vznik ze zkušeností týmu a seniorního peeru zároveň ukazuje, že požadavky vycházejí z nároků práce s rodinami. Model tak poskytuje společnou oporu pro rozhovor o tom, co peer zvládá a v čem se potřebuje dále rozvíjet.

Celkový přínos přípravy a vzdělávání pro peer roli

- **Propojení vzdělávacích forem a individuální podpory**
Účastnice oceňovaly kombinaci e-learningu, konzultací, workshopů a sebezkušenostních aktivit. Materiály jim poskytovaly základní informace, na které mohly navázat při osobních setkáních. S mentorem pak probíraly vlastní otázky a pracovaly na podobě svého příběhu. Sociální pracovnice popsala přínos tohoto vedení slovy: *„Nejvíce mi pomohly konzultace s mentorem – konkrétní otázky a podněty mi umožnily strukturovat můj příběh a zaměřit se na klíčové informace. Díky nim jsem získala větší sebedůvěru pro další práci.“*
Zatímco sociální pracovnice zdůraznila pomoc s výběrem a uspořádáním informací, peer pracovnice ocenila hledání srozumitelného způsobu jejich předání: *„Osobní setkání a zpětná vazba během konzultací byly pro mě neocenitelné. Pomohly mi pochopit, jak mám svůj příběh formulovat, tak, aby byl srozumitelný a inspirující, což mi dodalo odvahu se dále rozvíjet.“* Oběma tedy pomáhala možnost příběh s někým projít a podle konkrétních podnětů ho upravovat. Osobní konzultace tak rozvíjely to, co si účastnice připravily při samostatném studiu.
- **Práce s osobním příběhem a posílení jistoty**
Zpracování osobního příběhu probíhalo postupně. Účastnice se vracely k prvotnímu návrhu, doplňovaly ho a upravovaly podle zpětné vazby. Peer pracovnice uvedla: *„Průběh zpracování mého příběhu byl velmi iterativní – začala jsem elearningem, kde jsem získala základní kostru, a poté jsem ji doplňovala během osobních setkání. Tím jsem si nejen vyčistila své myšlenky, ale také získala pevnější sebedůvěru.“*
E-learning jí pomohl začít a osobní setkání poskytovala prostor příběh dále promýšlet. Možnost opakovaných úprav byla důležitá pro ujasnění toho, co chce sdělit a jak to uspořádat. Příprava tak zahrnovala i postupné hledání způsobu, jak vlastní zkušenost využít při podpoře druhých.

Další peer pracovnice spojovala tuto práci s větší jistotou v roli: „*Díky podrobnému zpracování mého příběhu jsem získala větší jistotu. Uvědomila jsem si, že sdílení mé osobní zkušenosti může inspirovat ostatní, což mi posílilo mé sebevědomí a upevnilo mou roli peera.*“ Vedle srozumitelnějšího vyprávění tedy popisovala také větší důvěru v hodnotu své zkušenosti. Začínala lépe rozumět tomu, co může druhým nabídnout a proč má její zapojení smysl.

- **Vnímané změny v přístupu ke klientům**

Účastnice zmiňovaly také větší pozornost k potřebám klientů. Sociální pracovnice uvedla: „*Díky vzdělávání jsem si uvědomila, že práce s klienty vyžaduje nejen předávání vlastního příběhu, ale hlavně aktivní naslouchání a empatii. Nyní se snažím přistupovat ke klientům s větší strukturou a porozuměním jejich potřeb.*“ Důležitým poznatkem pro ni bylo, že vlastní zkušenost má být využívána s ohledem na člověka, který podporu přijímá. Příprava jí podle jejího hodnocení pomohla více přemýšlet o potřebách klienta a o místě osobního sdílení v rozhovoru. Peer pracovnice zdůraznila především propojení znalostí s praxí: „*Největší posun pocítuji v praktických dovednostech – dokážu lépe propojit teoretické znalosti se skutečnou praxí a využít je při práci s klienty. Můj osobní růst se projevil i v lepší schopnosti sebevyjádření a strukturaci informací.*“ Přínos tedy vnímala v tom, že získané informace dokáže lépe využít a srozumitelněji komunikovat. Tyto zkušenosti ukazují, jak účastnice samy hodnotily svůj posun; jeho projevy při práci s klienty dále sleduje evaluace pilotáže.

- **Podněty pro další rozvoj**

Účastnice by uvítaly více příležitostí k procvičování konkrétních situací. Sociální pracovnice doporučila: „*Osobně bych navrhla rozšířit některé moduly o více praktických cvičení a případových studií, aby bylo jasnější, jak aplikovat teoretické poznatky v praxi.*“ Podobně peer pracovnice uvedla: „*Chtěla bych, aby edukační nástroje obsahovaly více konkrétních příkladů z praxe. Tyto případové studie by mohly poskytnout ještě konkrétnější návod, jak se orientovat a řešit reálné situace.*“ Obě doporučení směřují k tomu, aby si účastnice mohly na konkrétních příkladech lépe představit použití získaných znalostí. Pro další přípravu je proto vhodné vybírat situace, ve kterých si peeri nejsou jistí, a společně je rozebírat nebo nacvičovat.

Další peer pracovnice by ocenila více prostoru pro diskusi: „*Myslím, že by bylo vhodné doplnit více interaktivních prvků, případně živých diskuzí, které by prohloubily reflexi a umožnily okamžitou zpětnou vazbu. To by celkovou metodiku ještě více atraktivnilo.*“ Tento podnět navazuje na oceňovaný přínos konzultací. Ukazuje zájem o společné promýšlení témat a možnost získat odpověď nebo zpětnou vazbu přímo během přípravy.

Silné stránky

- Propojení e-learningu s konzultacemi, workshopy a sebezkušenostními aktivitami.
- Možnost postupně upravovat osobní příběh podle zpětné vazby.
- Konkrétní otázky, podněty a podpora mentora.
- Účastnicemi popisovaná větší jistota při předávání vlastní zkušenosti.
- Lepší orientace v roli a v možnostech využití znalostí při práci.
- Pozornost věnovaná naslouchání a potřebám klientů.

Identifikované rozvojové oblasti

Přípravu je vhodné doplnit o více praktických cvičení, případových studií a společných diskusí. Jejich výběr by měl vycházet z otázek a situací, které peereři řeší při vstupu do role a následně v práci s klienty. Důležité je zachovat individuální konzultace a možnost vracet se k tématům, ve kterých účastníci potřebují podporu. Zkušenosti z přípravy i praxe by měly sloužit k průběžným úpravám materiálů a vzdělávání.

Interpretace

Účastnice spojovaly přínos přípravy především s možností pracovat na vlastním příběhu postupně a s podporou druhého člověka. Materiály jim pomáhaly získat základní orientaci, zatímco konzultace a zpětná vazba umožňovaly obsah zpřesňovat a hledat jeho využití při práci. Popisovaly větší sebedůvěru, srozumitelnější předávání zkušeností a lepší porozumění své roli. Jde o jejich vlastní hodnocení posunu. To, jak se získaná jistota a dovednosti projeví při práci s rodinami, je potřeba posuzovat společně s výsledky pilotáže a kompetenčního šetření.

Dílčí závěr ke klíčové aktivitě 01

Klíčová aktivita 01 se zaměřila na vytvoření metodiky a vzdělávacích nástrojů pro peery a na získávání zkušeností odborných pracovníků prostřednictvím stáže a metodických konzultací. Přinesla tak podklady pro přípravu peer konzultantů i podněty k tomu, jak je začlenit do týmu a podporovat při práci. V rámci aktivity vznikla metodika zavádění peer podpory, manuál pro peery, kompetenční model a e-learningový kurz, doplněné modelovými videi a dalšími podpůrnými materiály. Metodika pomáhá organizaci nastavit zapojení peerů, zatímco manuál usnadňuje novým pracovníkům orientaci při nástupu. Kompetenční model pojmenovává požadavky na peer roli a poskytuje podklad pro přípravu a hodnocení rozvoje. E-learning a videa nabízejí informace a konkrétní ukázky, na které lze navazovat při osobním vedení.

Pracovníci oceňovali zejména to, že e-learning sjednotil vstupní informace a usnadnil navazující mentoring. Videa podle nich otevírala konkrétní témata pro konzultace a mentor popsal také úsporu času při přípravě. U metodiky a souvisejících materiálů byla pozitivně hodnocena srozumitelnost, přehlednost a praktická využitelnost.

Peer pracovnice uváděly, že jim materiály společně s konzultacemi a sebezkušenostními aktivitami pomohly lépe uspořádat vlastní příběh a najít způsob, jak ho srozumitelně předávat. Konkrétní otázky a zpětnou vazbu od mentora spojovaly s větší jistotou a lepší orientací v roli. Přínos přípravy tak viděly především v propojení samostatného studia s možností vše probrat a postupně upravovat.

Současně se ukázalo, co je potřeba zlepšit. Opakovaly se potíže s přístupem do e-learningu a připomínky k překlepům, nejasným formulacím a čitelnosti. Evaluátoři doporučili zjednodušit náročnější odborné části, zejména téma stresu a traumatu, a zvážit, kolik informací nový peer potřebuje hned na začátku.

Účastnice by uvítaly více praktických cvičení, příkladů a prostoru pro diskusi.

Stáž v Anabell přinesla podle zpětné vazby inspiraci pro adaptaci nových pracovníků a peerů. Odborná pracovnice oceňovala možnost soustředit základní informace do přehledného digitálního materiálu. Další podněty se týkaly sjednocení informací o organizaci a určení odpovědnosti za jejich aktualizaci.

Zkušenosti ze stáže také podpořily důraz na tandemovou práci a na to, aby celý tým rozuměl přínosu i hranicím peer role.

Metodické konzultace zdůraznily potřebu jasných očekávání a dostupné podpory. Peer potřebuje vědět, co je jeho úkolem, na koho se může obrátit a kde může probrat náročné situace. Odborní pracovníci tak získali podněty k přípravě nových peerů i k jejich podpoře během práce. Některé z těchto podnětů měly podobu rozpracovaných nápadů a plánovaných změn.

KA01 vytvořila základ pro přípravu peer konzultantů a jejich zapojení do týmu. Zkušenosti pracovníků a účastnic ukázaly význam propojení přehledných materiálů, praktických ukázek a osobních konzultací. Pro další využití je důležité zpracovat připomínky a udržovat obsah aktuální. Na vytvořené materiály a získané poznatky navazuje pilotní ověření v KA02, které sleduje jejich využití při přípravě peerů i při práci s rodinami.

G.2 Klíčová aktivita 02 – Pilotáž metodiky a edukačních nástrojů

Klíčová aktivita 02 navázala na vytvoření metodických a vzdělávacích výstupů realizovaných v rámci klíčové aktivity 01. Jejím cílem bylo **pilotně ověřit funkčnost vytvořené metodiky, kompetenčního modelu, onboardingového procesu, e-learningového programu a dalších edukačních nástrojů v podmínkách reálné poradenské praxe organizace Jak Dál?** Současně byla ověřována připravenost peer konzultantů na výkon jejich role, přínosy zapojení peer podpory pro práci s rodinami v rozvodové či rozchodové situaci a podmínky potřebné pro dlouhodobou implementaci vytvořeného modelu. Evaluace klíčové aktivity byla zaměřena nejen na průběh pilotního ověřování, ale především na posouzení změn, které realizace projektu přinesla. Hodnocena byla připravenost peer konzultantů před zahájením pilotáže, jejich profesní rozvoj v průběhu projektu, zkušenosti pracovníků organizace se zapojením peerů do poradenské praxe i přínosy a limity nově vytvořeného modelu. Součástí evaluace bylo rovněž ověření změn v úrovni kompetencí peer konzultantů prostřednictvím komparace vstupního (PRE) a výstupního (POST) šetření.

Pro zajištění komplexního pohledu na průběh pilotáže byla využita kombinace kvantitativních i kvalitativních metod sběru dat. Hodnocení vychází zejména z výsledků vstupního a výstupního kompetenčního šetření peer konzultantů, fokusních skupin s peery i odbornými pracovníky, průběžné evaluační zprávy a dalších podkladů vzniklých během realizace projektu. Vzájemná triangulace jednotlivých zdrojů dat umožnila posoudit nejen změny v úrovni kompetencí peer konzultantů, ale také přínosy pilotního ověření pro organizaci a identifikovat podmínky důležité pro další rozvoj a udržitelnost vytvořeného modelu peer podpory.

a) Nábor a příprava peer konzultantů

První část pilotního ověřování byla zaměřena na výběr, přípravu a vstupní připravenost peer konzultantů. Cílem evaluace bylo posoudit, s jakými zkušenostmi, kompetencemi a očekáváními vstupovali účastníci do projektu a do jaké míry vytvořený systém vzdělávání odpovídal jejich vzdělávacím potřebám. Současně byly identifikovány oblasti, které bylo potřeba během pilotního ověřování dále rozvíjet. Hodnocení vycházelo z výsledků vstupního šetření (n = 3) a fokusní skupiny s peery a sociální pracovnící (n = 4). Vstupní šetření zachytilo výchozí připravenost peerů. Fokusní skupina doplnila jejich motivaci, očekávání a zpětný pohled na potřeby při vstupu do role.

• Cesty k zapojení a motivace

Výpovědi ukazují různé cesty ke spolupráci s organizací. Jedna peer pracovnice se o nabídce dozvěděla prostřednictvím sociálních sítí a do výběru se zapojila zasláním vlastního příběhu. Další spojovala svůj zájem se studiem sociální práce a hledáním praktických zkušeností. Peer pracovnice při popisu motivace propojovaly zájem o vlastní rozvoj s možností pomáhat druhým. Jedna z nich uvedla: „Pro mě byl klíčový fakt, že díky vlastní životní zkušenosti mohu těm, kteří se ocitnou v podobné situaci, pomoci. Očekávala jsem, že se mi tímto projektem otevřou nové profesní obzory a že budu schopná předávat přínosné poznatky a podporu dál.“ Její motivace tedy vycházela z představy, že osobní zkušenost může mít hodnotu také pro další lidi. Zároveň vnímala zapojení jako příležitost k profesnímu rozvoji. Druhá peer pracovnice kladla větší důraz na získání praxe: „Hlavní motivací byla pro mě příležitost získat reálné zkušenosti. Jako studentka sociální práce jsem hledala možnost, kde bych mohla nahlédnout do praxe a získat stabilní a praktické znalosti.“ Pro tuto účastnici představoval projekt možnost navázat na studium a vyzkoušet si práci v konkrétním prostředí. Při přípravě proto potřebovala nejen další informace, ale také podporu při jejich praktickém využití.

• Předchozí zkušenosti a silné stránky

Účastnice nevstupovaly do přípravy se stejnými zkušenostmi. Peer pracovnice se opíraly o vlastní životní příběh, studium a komunikační předpoklady, zároveň ale popisovaly omezenou praxi v dané oblasti.

Jedna peer pracovnice uvedla: „*Jako studentka jsem měla především teoretické znalosti získané ve studiu sociální práce, ale praxe mi tehdy chyběla.*“ Její výchozí situace ukazuje rozdíl mezi znalostí témat a jistotou při jejich použití. Studium jí poskytovalo základ, na který bylo možné navázat, potřebovala však získat zkušenost s tím, jak postupovat v konkrétních situacích.

Druhá peer pracovnice popisovala jako svůj výchozí bod osobní příběh a komunikativnost. Za svou silnou stránku považovala vědomí hodnoty vlastní zkušenosti. To jí dávalo důvod do spolupráce vstoupit, neznamenalo to však, že už měla jasno v tom, jak zkušenost předávat druhým.

Sociální pracovnice spojovala svou otevřenost při hovoru o osobních tématech s předchozí zkušeností s terapií. Její výpověď ukazuje, že účastnice mohly mít zkušenost s mluvením o vlastní minulosti, ale přesto potřebovaly hledat způsob, jak ji sdílet v jiném prostředí a za jiným účelem.

• Nejistoty a potřeby při vstupu do role

Výrazným tématem byla nejistota, jak vlastní zkušenost podat, tak, aby byla pro druhé srozumitelná a užitečná. Peer pracovnice ji popsala následovně: „*Cítila jsem se silná v tom, že jsem si uvědomovala vlastní hodnotu a životní zkušenost, nicméně jsem měla pochybnosti, zda dokážu svůj příběh podat tak, aby byl pochopitelný a přínosný pro ostatní – zejména, že jsem v praxi ještě neměla tolik zkušeností.*“ Z této výpovědi vyplývá, že potřeba přípravy nespočívala pouze v ochotě sdílet osobní příběh. Důležité bylo pomoci peer pracovníci vybrat a uspořádat zkušenosti s ohledem na jejich přínos pro posluchače. Vlastní příběh byl výchozím předpokladem, jeho využití při podpoře druhých však vyžadovalo další práci.

Podobnou nejistotu popsala sociální pracovnice: „*Naopak jsem byla nejistá, zda dokážu svůj příběh předat tak, aby byl srozumitelný pro lidi, kteří nejsou mými terapeuty – tedy jak správně formulovat své zkušenosti mimo rámec terapie.*“ Její zkušenost upozorňuje na rozdíl mezi sdílením pro vlastní potřebu a sdílením zaměřeným na druhého člověka. Pro přípravu tak bylo důležité věnovat se účelu sdílení, jeho podobě a srozumitelnosti.

Další oblastí byla nejistota při převádění znalostí do práce s klienty. Peer pracovnice uvedla: „*Silná jsem se cítila v teoretických znalostech a v empatii, kterou jsem získala během studia. Na druhé straně jsem byla nejistá ohledně praktického využití těchto znalostí.*“ Výpověď podporuje potřebu doplnit teoretickou přípravu konkrétními příklady, nácvikem a možností konzultace. Samotné znalosti účastníci nedávaly dostatečnou jistotu v tom, jak svou roli zvládne v praxi.

Výchozí potřeby se tedy soustředily především na práci s osobním příběhem, získání praktických zkušeností a větší jistotu při vstupu do role. Tyto poznatky ukazují, na co bylo vhodné přípravu zaměřit. Z výpovědí samotných však nelze určit, zda a jak bylo vzdělávání podle jednotlivých potřeb upravováno.

Tabulka 10: Výchozí zkušenosti a potřeby při přípravě na peer roli

Hodnocená oblast	Zjištění z výpovědí
Cesty k zapojení	Nabídka zachycená na sociálních sítích, zájem související se studiem a oslovení pracovnice po nástupu do organizace. Jedna peer pracovnice popsala zaslání vlastního příběhu jako součást svého vstupu.
Motivace	Snaha využít vlastní zkušenost k pomoci druhým, získat praxi, navázat na studium a dále se profesně rozvíjet. Sociální pracovnice oceňovala také podpůrné prostředí týmu.
Předchozí zkušenosti	Osobní životní zkušenost, teoretické znalosti ze studia a zkušenost s komunikací o osobních tématech. Peer pracovnice současně uváděly omezenou praxi v dané oblasti.
Vnímané silné stránky	Komunikativnost, otevřenost, empatie, teoretické znalosti a vědomí hodnoty vlastní zkušenosti. Jednotlivé předpoklady se mezi účastnicemi lišily.

Nejistoty a rozvojové potřeby	Srozumitelné a užitečné předávání osobního příběhu, praktické využití znalostí a získání jistoty při práci s klienty.
Očekávání od přípravy	Praktické zkušenosti, konkrétní postupy a podpora při osvojování nové role. Zájem o vzdělávání vycházel z potřeb, které účastnice samy popisovaly.

b) Pilotní ověření peer podpory v praxi

Stěžejní část klíčové aktivity 02 představovalo pilotní ověření peer podpory v poradenské praxi organizace Jak Dál? Cílem evaluace bylo posoudit, jak se peer konzultanty podařilo zapojit do práce s rodinami v rozvodové či rozhodové situaci, jak fungovala jejich spolupráce s odbornými pracovníky a jaké přínosy i obtíže se během pilotáže objevovaly.

Hodnocení vychází z fokusní skupiny se sociálními pracovníky, peer konzultanty, specialisty na práci s peery a vedením projektu.

Výsledky evaluace pilotního ověřování

• Role peera při podpoře rodin

Z výpovědí vyplývá, že peer konzultant přinášel do poradenství pohled člověka s vlastní zkušeností. Jeho úkolem nebylo převzít vedení případu nebo nahradit sociálního pracovníka, ale pomoci rodičům porozumět situaci a nabídnout jiný způsob pohledu na ni. Účastník fokusní skupiny tuto roli popsal slovy: „*Rodič se mu otevře dřív, protože ví, že ten člověk si tím prošel... Je tam od toho, aby pomohl rodiči se nadechnout, ne aby řešil případ.*“

Výpověď ukazuje, v čem pracovníci spatřovali odlišný přínos peera. Vlastní zkušenost mohla usnadňovat navázání důvěry a otevření témat, o kterých rodiče jinak mluvili obtížně. Peer tak doplňoval odbornou práci o osobní pohled a podporu v emočně náročné situaci. Jeho využití se přitom lišilo podle toho, co rodina v danou chvíli potřebovala.

• Přiblížení pohledu dítěte u konfliktních rodin

U rodin se silným konfliktem peer podle pracovníků pomáhal rodičům podívat se na situaci očima dítěte. Ve fokusní skupině zaznělo, že „*když slyší, že to někdo zažil jako dítě, má to úplně jinou váhu*“. Osobní zkušenost zde mohla doplnit odborné vysvětlení o konkrétní představu, jak dítě konflikt vnímá a jak na něj může později vzpomínat.

Peer konzultantka popsala případ, kdy matka nepovažovala zapojení otce do života dcery za potřebné. Při konzultaci se snažila přiblížit, jak by se na tuto situaci mohla dcera dívat v dospívání. Svůj záměr shrnula následovně: „*U rodin, co nebyly otevřené změnám, to bylo o tom ukázat jim zrcadlo – co se může stát, když v tom modelu budou pokračovat.*“

• Naděje a zklidnění obav rodičů

Další přínos pracovníci i peer konzultantka spatřovali v možnosti zmírňovat obavy rodičů z budoucnosti dítěte. Osobní zkušenost mohla nabídnout představu, že rozchod rodičů nemusí určovat celý další život dítěte a že záleží také na způsobu, jakým rodiče situaci zvládají. Peer konzultantka popsala svůj přístup slovy: „*Moje role je kolikrát ty rodiče uklidňovat, že to není konec světa a že to dítě nemusí traumatizovat do konce života... Neříkám jim, teď půjdete a uděláte toto, nedávám návody. Spíš jim dávám nabídku a naději, že když fakt zamakají a prokomunikují to, tak to půjde.*“

Výpověď ukazuje snahu nabídnout rodičům naději a současně ponechat odpovědnost za další kroky na nich. Přínos peera zde spočívá v rozšíření pohledu na možné zvládnutí situace. Vlastní zkušenost přitom představuje jednu možnou cestu, nikoli záruku stejného výsledku u každé rodiny.

Ve fokusní skupině byla popisována také větší otevřenost rodičů při pojmenování emocí: „*Najednou řeknou, že se bojí, místo aby útočili.*“ Podle zkušenosti pracovníků tak přítomnost peera někdy pomáhala přesunout rozhovor od obviňování k obavám, které za ním stály. Takový posun může vytvářet lepší podmínky pro další konzultaci.

- **Zklidnění konfliktu během konzultace**

Konkrétní příklady z praxe ukazují také situace, kdy vstup peer konzultantky přerušil hádku rodičů. Konzultantka uvedla: „*Při těch nejvíce konfliktních konzultacích po sobě fakt křičeli.*

Maminka už byla agresivní i vůči sociální pracovníci a jela si svoje. Ale tím, že jsem do toho nejela odborně a promluvila jsem já, tak zmlkli. Zastavili se, zklidnili a začali mě poslouchat.“

V popsané situaci přinesl vstup dalšího člověka změnu do průběhu rozhovoru a podle konzultantky umožnil rodičům znovu naslouchat. Příklad podporuje využití peer role při práci s napětím během setkání. Nelze z něj však vyvozovat, že peer dokáže konflikt zastavit vždy nebo že zklidnění při jedné konzultaci znamená dlouhodobou změnu komunikace rodičů.

- **Spolupráce sociálních pracovníků s peery**

Spolupráci v tandemu pracovníci popisovali jako vzájemně se doplňující. Sociální pracovník zajišťoval odborné vedení konzultace a peer přinášel vlastní zkušenost a další podněty. Ve fokusní skupině zaznělo také vnímané odlehčení emoční zátěže, vyjádřené slovy „*nemusím být ten, kdo všechno unese*“.

Přínos spolupráce se týkal i pohledu na rodinu. Jedna z výpovědí popisovala tuto zkušenost následovně: „*Pomohlo mi to vidět rodiče jinak – nejen skrz zakázku... Najednou víc vnímáme, co se těm lidem opravdu děje, nejen to, co mají udělat.*“ „Zapojení peera tak podle pracovníků pomáhalo věnovat větší pozornost prožívání rodičů vedle konkrétních úkolů, které bylo potřeba řešit.

Peer konzultantka popisovala, že si s odborným pracovníkem před setkáním krátce prošli informace o rodině a očekávaná témata. Díky přístupu k zápisům se mohla seznámit také s průběhem předchozích konzultací. Do rozhovoru pak vstupovala sama, když měla co nabídnout, nebo ji otázkou zapojil odborný pracovník.

Společná příprava jí pomáhala promyslet, čím může při setkání přispět. Zároveň měla prostor reagovat na to, co rodiče během rozhovoru otevřeli. Spolupráce tak spojovala předchozí domluvu s možností pružně se zapojit podle aktuální situace.

- **Náročné situace a hranice peer role**

Pilotáž ukázala také nároky, které práce s rodinami na peery klade. Obtížné byly zejména situace se silnými emocemi nebo jednáním rodičů, které v peer konzultantce vyvolávalo vlastní reakce. Ve výpovědích se proto opakovala potřeba rozlišovat příběh rodiny od osobní zkušenosti peera. Jedna z nich tuto hranici vystihla slovy: „*Musím si hlídat, že to není můj příběh. Že tam nejsem proto, abych to za ně vyřešila.*“

Konkrétněji peer konzultantka popsala napětí mezi vlastní reakcí a potřebou zachovat nestrannost: „*Vnitřně v sobě bojuju, nejraději bych mu navykládala věci, ale musím udržet nestrannost a nebýt zaujatá. Musím si to aktivně hlídat.*“

Zkušenosti ukazují, že práce s hranicemi pokračuje i po úvodním vzdělávání. Peer potřebuje průběžně rozpoznávat vlastní reakce a mít možnost je probrat. Podpora je důležitá nejen při řešení konkrétního postupu, ale také pro zvládání emoční zátěže. Ve výpovědích zaznělo: „*Někdy nepotřebuju řešení, ale jen si to odložit, aby mi to nezůstalo doma.*“

- **Postupné osvojování role**

Ve fokusní skupině se objevoval posun od spontánního sdílení vlastní zkušenosti k promyšlenější práci v týmu: „*Na začátku to byla hlavně emoce, teď je v tom řád... Nejsem jen člověk s příběhem. Jsem součástí týmu.*“ Výpověď zachycuje větší orientaci v tom, jak vlastní zkušenost používat a jak ji propojit s prací ostatních.

Pozitivně byla hodnocena také dostupnost podpory. Jedna z výpovědí uváděla: „*Mám pocit, že je to ze všech stran zasítované tak dobře, že už mě nenapadá oblast, kterou bych neměla kde probrat.*“ Jde o důležitou zkušenost s dostupností pomoci, kterou je vhodné sledovat také u dalších peerů a v různých fázích jejich zapojení.

Tabulka 11: Přínosy a podmínky pilotního ověřování peer podpory

Oblast	Zjištění z pilotáže
Role peer konzultanta	Peer doplňoval odbornou práci o vlastní zkušenost. Podle situace pomáhal přiblížit pohled dítěte, nabídnout naději nebo otevřít obtížná témata. Vedení případu zůstávalo na odborném pracovníkovi.
Důvěra a otevřenost rodičů	Pracovníci popisovali situace, kdy rodiče díky sdílené zkušenosti snáze navázali kontakt a otevřeněji mluvili o obavách. Jde o zkušenosti pracovníků, nikoli přímé hodnocení rodičů.
Průběh konzultací	Peer konzultantka uvedla příklady přerušení hádky a zklidnění rodičů po svém vstupu do rozhovoru. Tyto příklady dokládají možné využití peer role při práci s napětím během setkání.
Spolupráce s odbornými pracovníky	Tandem umožňoval propojit odborné vedení s osobní zkušeností. Pracovníci oceňovali další pohled na rodinu a možnost sdílet emoční zátěž konzultace. Důležitá byla společná příprava a dostupnost informací.
Osvojování peer role	Výpovědi zachycovaly větší promyšlenost sdílení, uvědomování hranic a pocit příslušnosti k týmu. Tento pohled doplňuje hodnocení změny kompetencí, sám ji však neměří.
Nároky na peery	Silné konflikty a osobní reakce vyžadovaly průběžnou reflexi, zachování nestrannosti a oddělování vlastní zkušenosti od příběhu rodiny.
Podmínky dalšího fungování	Zkušenosti podpořily význam pozvolného zapojování, jasných rolí, mentoringu, intervizí, supervize a možnosti probrat emočně náročná setkání.

Hlavní zjištění

- Peer konzultanti podle zkušeností pracovníků a peer konzultantky smysluplně doplňovali odbornou podporu rodin.
- Vlastní zkušenost pomáhala otevírat pohled dítěte, nabízet naději a v některých situacích usnadňovala navázání důvěry.
- Konkrétní příklady zachycují zklidnění konfliktu během konzultace.
- Tandemová spolupráce přinášela další pohled na rodinu a pracovníky vnímané sdílení emoční zátěže.
- Peery bylo potřeba podporovat při udržování hranic, nestrannosti a zvládání vlastních reakcí.
- Zkušenosti z pilotáže zdůraznily význam průběžné podpory a přiměřeného tempa zapojování.

Silné stránky

- Propojení odborné pomoci s osobní zkušeností.
- Možnost přiblížit rodičům pohled dítěte a nabídnout naději.
- Popsané příklady zklidnění napjatých konzultací.
- Vzájemné doplňování sociálních pracovníků a peerů.
- Krátká společná příprava před setkáním a návaznost na předchozí práci s rodinou.
- Ochota týmu otevřeně pojmenovávat obtíže a potřeby podpory.

Identifikované rozvojové oblasti

Další pozornost je vhodné věnovat pozvolnému zapojování nových peerů a pravidelnému vyhodnocování jejich zátěže. Důležité je zachovat mentoring, intervize, supervizi a možnost probrat náročná setkání i bez potřeby okamžitě hledat řešení. Průběžná příprava by se měla zaměřovat zejména na nestrannost, hranice role a rozpoznávání situací, ve kterých do práce vstupuje vlastní zkušenost příliš silně. Přínosné je také společně posuzovat, kdy může zapojení konkrétního peera rodině pomoci.

Interpretace

Pilotáž podle zkušeností pracovníků a peer konzultantky ukázala konkrétní způsoby, jak může peer podpora doplňovat poradenství rodinám. Její přínos spočíval především v osobním pohledu, otevírání emocí, nabídky naděje a možnosti přiblížit rodičům zkušenost dítěte. V některých popsanych situacích pomohl vstup peera také zklidnit průběh konzultace. Současně se ukázalo, že vlastní zkušenost vyžaduje promyšlené využívání a průběžnou podporu. Funkční spolupráce se opírala o přípravu s odborným pracovníkem, vyjasnění role a možnost reflektovat náročné situace.

c) Komparace PRE × POST kompetenčního modelu

Nedílnou součástí evaluace Klíčové aktivity 02 bylo posouzení změn v úrovni kompetencí peer konzultantů po absolvování vzdělávacího programu a pilotního ověřování. Cílem bylo ověřit, zda realizované aktivity přispěly k rozvoji kompetencí nezbytných pro výkon peer role a do jaké míry se podařilo naplnit očekávané výstupy projektu.

Hodnocení vychází z porovnání výsledků vstupního (PRE) a výstupního (POST) kompetenčního šetření. Získané poznatky byly interpretovány v kontextu dalších evaluačních zjištění, zejména výstupů z fokusních skupin a průběžné evaluace, což umožnilo posoudit nejen rozsah zaznamenaných změn, ale také jejich význam pro reálný výkon peer role.

Struktura hodnocených kompetencí vychází přímo z kompetenčního modelu, který byl vytvořen na základě praktických zkušeností organizace Jak Dál? při facilitované fokusní skupině odborných pracovníků (se zkušeností s provázením 15 peerů) a seniorního peera. Výběr tří hlavních oblastí kompetencí přesně odpovídá konkrétním nárokům poradenské práce s rodinami v krizi:

- **Osobní kompetence** byly zvoleny pro posouzení toho, jak peer zvládá emočně náročnou zátěž, pracuje s vlastními emocemi, reflektuje osobní limity a přijímá odpovědnost za svou práci.
- **Interpersonální kompetence** sledovaly schopnost naslouchat, srozumitelně komunikovat a efektivně spolupracovat s klienty i s multidisciplinárním týmem.
- **Peerovské kompetence** se zaměřily na klíčovou podstatu peer podpory – schopnost vědomě, bezpečně a s ohledem na potřeby klienta dávkovat a sdílet vlastní žitou zkušenost s rozvodem, aniž by docházelo k přetížení klienta či samotného peera.

Tento metodický rámec umožnil sledovat posun peer konzultantů od počátečního spontánního sdílení osobního příběhu k profesionálně ukotvenému výkonu role v rámci poradenského týmu.

Výsledky komparace PRE × POST

Srovnání výsledků vstupního (PRE) a výstupního (POST) šetření ukázalo **pozitivní posun ve všech sledovaných oblastech kompetencí**.

Tabulka 12: Srovnání vstupního (PRE) a výstupního (POST) hodnocení kompetencí peerů (škála 1–4)

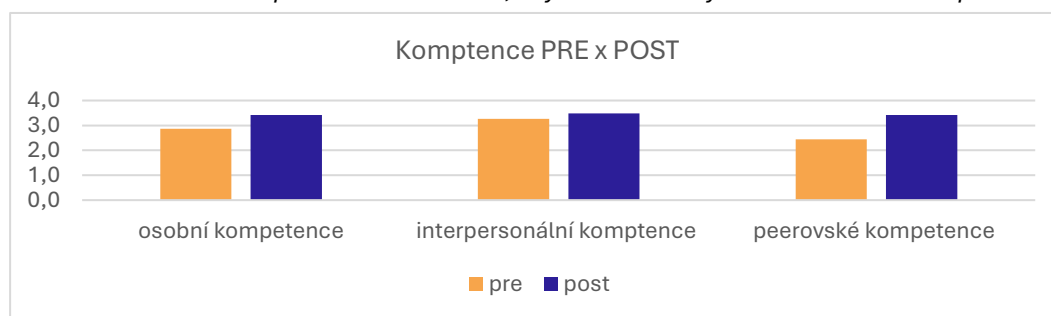
Sledovaná oblast kompetencí	PRE (vstup)průměrná hodnota; n=3	POST (výstup) průměrná hodnota; n=3	Posun
Osobní kompetence	2,9	3,4	+0,5
Interpersonální kompetence	3,3	3,5	+0,2
Peerovské kompetence	2,4	3,4	+1,0

Nejvýraznější posun byl zaznamenán u **peerovských kompetencí**, které se zvýšily o 1,0 bod. Výsledek poukazuje na posílení porozumění specifikům peer role, práci s vlastní životní zkušeností a nastavování profesních hranic. **Osobní kompetence** vzrostly o 0,5 bodu, zatímco u **interpersonálních kompetencí** došlo k nárůstu o 0,2 bodu. Nižší míra změny v této oblasti souvisí také s jejich relativně vysokou vstupní úrovní.

Podrobnější zjištění ukázala zejména posílení jistoty při poskytování peer podpory, lepší orientaci v roli a jejích hranicích a větší schopnost využívat vlastní zkušenost bezpečným a profesionálním způsobem. Rozvoj se projevila také v komunikaci a spolupráci s odbornými pracovníky. Tato zjištění odpovídají cílům vzdělávacího programu a zkušenostem z pilotního ověřování.

Současně se ukázalo, že některé kompetence vyžadují delší čas a průběžnou podporu. Jedná se především o zvládání náročných situací, systematickou sebereflexi a bezpečné využívání vlastní zkušenosti při práci s klienty.

Graf 1: Hodnocení kompetencí na škále 1–4, kdy 4 znamená výborně zvládnutá kompetence.

Hlavní zjištění

- Ve všech hodnocených oblastech byl zaznamenán pozitivní posun kompetencí peer konzultantů.
- Vzdělávací program a pilotní ověřování přispěly ke zvýšení profesní jistoty účastníků.
- Účastníci lépe porozuměli své roli i jejím hranicím.
- Rozvinuly se kompetence důležité pro spolupráci s odborným týmem i podporu klientů.
- Některé kompetence vyžadují další rozvoj prostřednictvím pokračující praxe, supervize a metodické podpory.

Silné stránky

- Prokazatelný rozvoj kompetencí během realizace projektu.
- Propojení vzdělávání s praktickým ověřováním.
- Zvýšení profesní jistoty peer konzultantů.
- Lepší orientace v kompetencích a hranicích peer role.

Identifikované rozvojové oblasti

Další podporu potřebovali peeri především při zvládání náročných situací a využívání vlastní zkušenosti v práci s klienty. Je proto vhodné pokračovat v pravidelném mentoringu, supervizi a dalším vzdělávání. Opakované hodnocení kompetencí může pomoci sledovat jejich pokrok a společně pojmenovat, v čem potřebují další podporu.

Interpretace

Porovnání vstupního a výstupního hodnocení ukázalo, že se během přípravy a pilotáže zlepšily kompetence potřebné pro práci peera. Nejvýraznější posun nastal v práci s vlastní zkušeností, zlepšilo se také zvládání zátěže, komunikace a spolupráce. Výsledky společně s popisovanou větší jistotou ukázaly přínos propojení vzdělávání, praktické zkušenosti a osobního vedení. Peeri mohli získané poznatky postupně používat a s mentorem probírat, co se jim dařilo a co potřebovali změnit. Průběžná podpora tak zůstávala důležitá i po úvodní přípravě.

Dílčí závěr ke klíčové aktivitě 02

V klíčové aktivitě 02 se ověřovalo, jak metodika a vzdělávací nástroje fungují při přípravě peer konzultantů a jejich zapojení do práce s rodinami. Pilotáž přinesla zkušenosti s jejich využitím, spoluprací peerů a sociálních pracovníků i s podporou, kterou peeri při své práci potřebují.

Porovnání vstupního a výstupního hodnocení u tří peerů ukázalo zlepšení ve všech třech sledovaných oblastech. Kompetence byly hodnoceny na škále 1–4, kde 4 znamená výborně zvládnutou kompetenci. Největší posun nastal u peerovských kompetencí, tedy při práci s vlastní zkušeností a jejím sdílení s klienty. Průměrné hodnocení vzrostlo z 2,4 na 3,4. U osobních kompetencí se zvýšilo z 2,9 na 3,4 a u komunikace a spolupráce z 3,3 na 3,5. Tyto výsledky doplňují výpovědi účastnic, které popisovaly větší jistotu, lepší uspořádání příběhu a jasnější představu o hranicích své role.

Do přímé pilotní práce s rodinami se zapojili tři peeri. Podle zkušeností odborných pracovníků a peer konzultantky jejich přítomnost pomáhala navazovat důvěru, otevírat obavy rodičů a přibližovat pohled dítěte. Konkrétní příklady zachycují také zklidnění napjatých konzultací a nabídnutí naděje, že náročnou situaci lze zvládnout. Sociální pracovníci oceňovali další pohled na rodinu a možnost sdílet emoční zátěž setkání. Popsané přínosy se týkají především průběhu konzultací. Dlouhodobé změny v rodinách ani zkrácení doby podpory z těchto zkušeností určit nelze.

Při přípravě i samotné práci se ukázal význam propojení materiálů s osobním vedením. E-learning, metodika a další podklady poskytovaly základ, na který navazovaly konzultace, práce s příběhem a praktické zkušenosti. Krátká domluva před setkáním s rodinou a možnost následně probrat jeho průběh pomáhaly peerům zapojovat se do práce týmu.

Pilotáž zároveň upozornila na náročnost role. Silné emoce a konflikty rodičů vyžadovaly, aby peeri rozpoznávali vlastní reakce, udržovali nestrannost a oddělovali svůj příběh od situace rodiny. Zkušenosti z náročných konzultací zároveň ukázaly potřebu citlivě nastavovat tempo zapojování a průběžně sledovat pracovní zátěž. Pro další fungování je proto důležité zachovat mentoring, intervize, supervizi a možnost probrat náročné setkání.

KA02 ukázala konkrétní přínosy peer podpory v poradenské praxi a zaznamenala posun v hodnocených kompetencích peerů. Zkušenosti podpořily další využívání tohoto přístupu v organizaci Jak Dál? Důležité je pokračovat s jasně rozdělenými rolami, dostupnou podporou a průběžně upravovat přípravu i zapojování peerů podle zkušeností týmu a potřeb rodin.

G.3 Klíčová aktivita 04 – Podpůrná osvětová kampaň na podporu etablování nové metody

Předmětem evaluace bylo posoudit výsledky podpůrné osvětové kampaně realizované v rámci klíčové aktivity KA04 a ověřit, jak odborná veřejnost vnímá vytvořený model peer podpory pro rodiny procházející rozvodem nebo rozchodem. Hodnocení se zaměřilo zejména na míru akceptace role peer konzultanta, využitelnost vytvořených metodických a vzdělávacích výstupů, možnosti jejich přenosu do praxe dalších organizací a identifikaci podmínek důležitých pro bezpečnou implementaci modelu.

Evaluace současně sledovala, zda podpůrná osvětová kampaň naplnila svůj účel spočívající ve zvýšení povědomí o pilotně ověřeném modelu peer podpory, podpoře odborné diskuse a získání zpětné vazby od zástupců organizací pracujících s rodinami v rozvodové či rozchodové situaci.

Podkladem pro hodnocení byla analýza dotazníkového šetření realizovaného mezi účastníky čtyř kulatých stolů, které byly součástí osvětové kampaně. Evaluace vychází ze zpětné vazby čtrnácti účastníků zastupujících registrované sociální služby a organizace s pověřením k výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Hodnocení bylo doplněno interpretací otevřených odpovědí respondentů a syntézou hlavních zjištění celé osvětové kampaně.

a) Kulaté stoly s odbornou veřejností

Propagace a účast na kulatých stolech

Kulaté stoly sloužily k osobnímu kontaktu s odborníky, sdílení zkušeností a získání zpětné vazby.

Informace k nim se šířily přímým oslovením specialistů i plošnou online kampaní:

- Přímé oslovení: Informace byly distribuovány přes databázi přibližně 350 odborných kontaktů, newsletter SANEK Ponte a partnery (Rodinný svaz ČR, Asociace manželských a rodinných poradců ČR, Cochemská praxe, Modrá linka a tematické profesní skupiny na Facebooku).
- Placená online kampaň: Placená kampaň na Facebooku a Instagramu oslovila 12 514 unikátních uživatelů (19 963 zobrazení, 590 kliknutí, z toho 367 přímo na cílovou stránku).

Účast na kulatých stolech

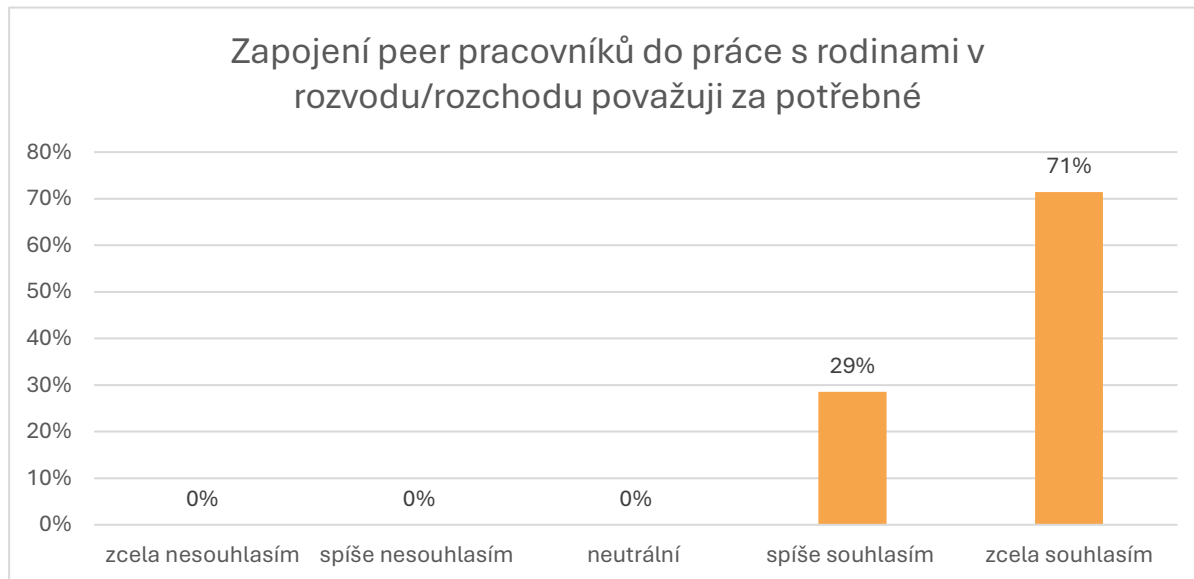
V rámci projektu proběhly 4 kulaté stoly (12. 5., 15. 5., 11. 6. a 12. 6. 2026). Celkem se zaregistrovalo 38 účastníků, ze kterých se z akcí ze studijních či osobních důvodů 9 osob omluvilo/nedorazilo. Celková reálná účast tak byla 29 osob.

Výsledky z dotazníkového šetření na kulatých stolech

• Přijetí modelu peer podpory odbornou veřejností

První oblast evaluace byla zaměřena na ověření, jak odborná veřejnost vnímá potřebnost a přínos modelu peer podpory pro rodiny procházející rozvodem nebo rozchodem. Hodnoceno bylo zejména přijetí role peer konzultanta a jeho význam jako součásti systému podpory rodin. Výsledky dotazníkového šetření mezi účastníky kulatých stolů (n = 14) potvrdily jednoznačně pozitivní přijetí konceptu. Celkem 71 % respondentů zcela souhlasilo a 29 % respondentů spíše souhlasilo s potřebností zapojení peer konzultantů do péče o rodiny v rozchodu.

Graf 2: Potřebnost zapojení peer konzultantů

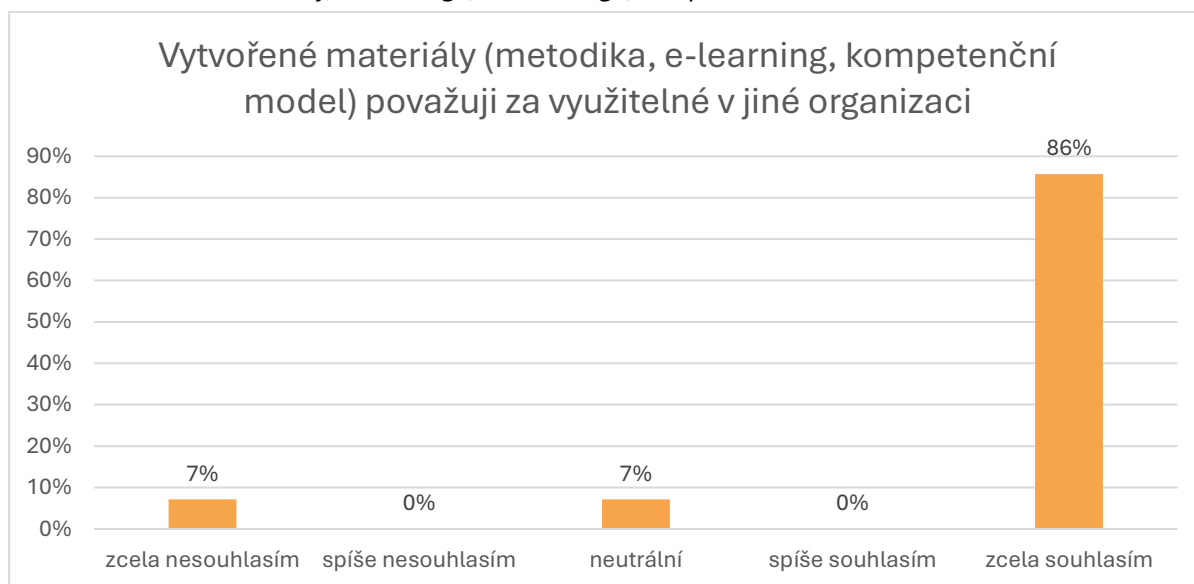
Kvalitativní část evaluace ukázala, že odborná veřejnost nevnímá peer konzultanta jako náhradu odborných pracovníků, ale jako jejich doplnění. Přidaná hodnota peer podpory je spojována především se sdílenou životní zkušeností, která napomáhá navazování důvěry, otevřenější komunikaci s rodiči a posilování jejich motivace ke spolupráci.

- Využitelnost vytvořených metodických výstupů**

Další část evaluace byla zaměřena na posouzení využitelnosti metodiky, onboardingového programu, kompetenčního modelu, e-learningu a dalších vzdělávacích materiálů vytvořených v projektu.

Výsledky ukazují, že **86 % respondentů** považuje vytvořené materiály za využitelné také v jiných organizacích. Sedm procent respondentů zaujalo neutrální stanovisko a sedm procent vyjádřilo nesouhlas.

Graf 3: Hodnocení metodiky, e-learningu, onboardingu, kompetenčního modelu

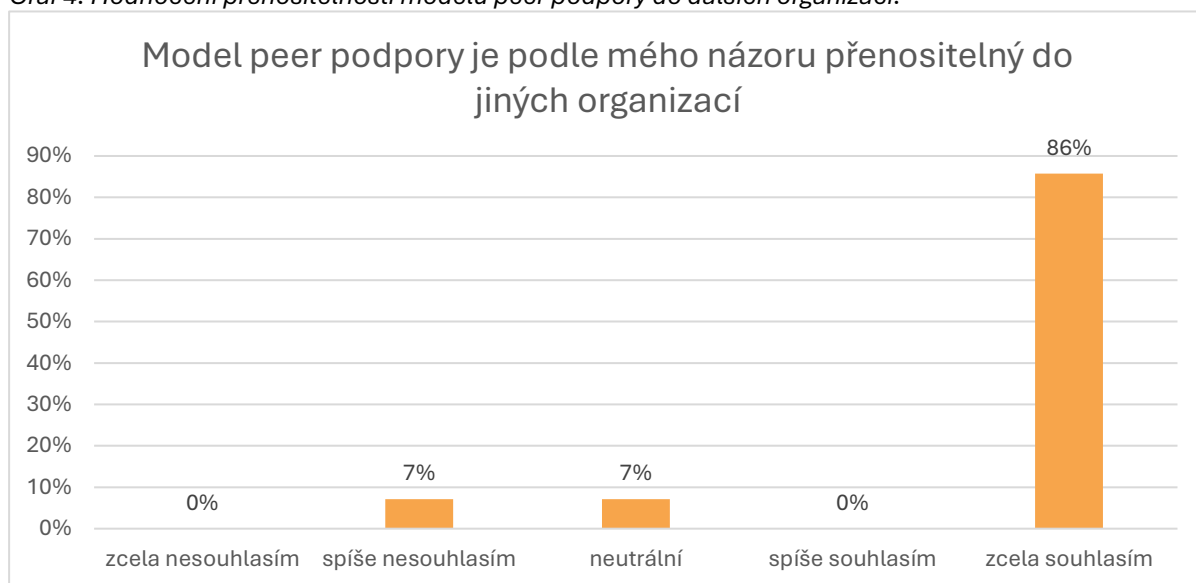
Respondenti oceňovali zejména systematicčnost vytvořených materiálů, jejich vzájemnou provázanost a praktickou využitelnost při přípravě peer konzultantů.

- Přenositelnost modelu peer podpory**

Třetí oblast evaluace sledovala, jak odborná veřejnost hodnotí možnosti přenosu pilotně ověřeného modelu peer podpory do dalších organizací

Celkem 86 % respondentů souhlasilo s tím, že vytvořený model je přenositelný i mimo organizaci Jak Dál?. Sedm procent respondentů zaujalo neutrální stanovisko a sedm procent spíše nesouhlasilo.

Graf 4: Hodnocení přenositelnosti modelu peer podpory do dalších organizací.

Výsledky ukazují, že respondenti nevnímají přenositelnost modelu pouze prostřednictvím metodiky nebo vzdělávacích materiálů, ale hodnotí celý systém práce s peer konzultanty, včetně jejich přípravy, metodické podpory a odborného vedení.

Tabulka 13: Hlavní zjištění

Hodnocená oblast	Zjištění evaluace
Potřeba peer konzultanta	71 % respondentů hodnotí zapojení peer konzultantů velmi pozitivně a 29 % spíše pozitivně.
Přijetí modelu	Peer konzultant je vnímán jako doplněk odborné pomoci.
Přidaná hodnota	Sdílená zkušenost podporuje důvěru, komunikaci a motivaci rodičů.

Podmínky úspěšné implementace modelu

Analýza všech výsledků ukázala, že odborná veřejnost spojuje úspěšné zavedení peer podpory především s vytvořením odpovídajících organizačních a metodických podmínek.

Respondenti opakovaně uváděli jako klíčové zejména:

- jasné metodické ukotvení role peer konzultanta,
- podporu vedení organizace,
- dostatečné personální a časové kapacity,
- pravidelnou supervizi a mentoring,
- průběžnou metodickou podporu při zavádění modelu,
- možnost sdílení zkušeností mezi organizacemi.

Respondenti při úvahách o dalším využití peer podpory zdůrazňovali především podmínky jejího zavedení. Vedle dostupných materiálů považovali za důležitou přípravu týmu, dostatečné kapacity a průběžnou podporu peerů. Osvětová kampaň proto vedle zvýšení povědomí o nové metodě přinesla také důležité poznatky o faktorech ovlivňujících její dlouhodobou udržitelnost.

Interpretace

Kulaté stoly umožnily představit peer podporu odborníkům a společně probrat možnosti jejího využití. Všechny 14 dotázaných účastníků považovalo zapojení peerů za potřebné. Oceňovali především vlastní zkušenost peera, která podle nich mohla doplňovat odbornou pomoc a usnadňovat kontakt s rodiči. Většina respondentů viděla možnost využít materiály i celý model v dalších organizacích. Zároveň zdůrazňovali, že samotné předání podkladů nestačí. Podle respondentů bylo pro zavedení peer podpory důležité připravit tým, získat podporu vedení a zajistit čas na průběžné vedení peerů. Kulaté stoly tak vedle pozitivního přijetí přinesly konkrétní představu o tom, co by další zavádění peer podpory vyžadovalo.

b) ESF PEER Kampaň

Osvětová kampaň představovala jednu z klíčových aktivit projektu zaměřenou na šíření informací o možnosti zapojení peer konzultantů do odborné práce s rodinami v období rozchodu a rozvodu. Jejím hlavním smyslem bylo zpřístupnit vytvořené know-how odborné veřejnosti a podpořit jeho využívání v praxi.

Cílovou skupinou byla především odborná veřejnost zapojená do provázení rodin rozvodovou či rozchodovou situací, zejména sociální pracovníci, mediátoři, psychologové a terapeuti. Relevantními oblastmi využití jsou zejména odborné sociální poradenství, služby osob pověřených k výkonu sociálně-právní ochrany dětí a rodinná centra.

Komunikační aktivity byly nastaveny jako vzájemně propojený systém. Vedle propagace na sociálních sítích vznikly odborné články, infografika, modelová videa, metodické materiály, e-learning a podcast. Tyto výstupy byly soustředěny na projektové webové stránky, která fungovala jako znalostní portál pro odbornou veřejnost. Součástí šíření byly také newslettery, mediální komunikace a kulaté stoly.

Tabulka 14: Realizované komunikační aktivity

Aktivita / výstup	Plánovaný rozsah	Skutečný rozsah
Infografika	1 ks	Vytvořena a zveřejněna na projektovém webu.
Odborné články	5 ks	Zveřejněno 5 odborných článků.
Propagace článků na sociálních sítích	Minimálně 10 000 zobrazení a 500 prokliků na web	Přes 53 tisíc zobrazení, přibližně 3 600 kliknutí na reklamy a 2 300 návštěv projektového webu.
Webová podstránka projektu	1 podstránka	Vytvořena projektová podstránka s metodickými a vzdělávacími materiály a dalšími výstupy projektu.
Tisková zpráva	1 zpráva distribuovaná minimálně 10 médiím	1 zpráva distribuovaná minimálně 10 médiím
Newsletter	3 newslettery rozeslané na více než 500 adres	3 newslettery rozeslané na více než 500 adres
Kulaté stoly	4 setkání s přibližně 60 účastníky	Uskutečněna 4 setkání s celkovou účastí 29 osob.

Obsahová stránka kampaně a dostupnost výstupů

V rámci kampaně bylo publikováno pět odborných článků, které pokrývají jednotlivé aspekty zapojení peer konzultanta do odborné praxe.

Tabulka 15: Přehled odborných článků

Článek	Hlavní zaměření
Síla osobního příběhu – Kdo je peer konzultant a jak pomáhá v pomáhajících profesích	Představení role peer konzultanta a významu osobní zkušenosti
Peer konzultanti v sociální práci a poradenství – Inspirace ze zahraničí a Dobrá praxe v ČR	Zahraniční inspirace a příklady dobré praxe
Jak do pomáhající organizace zakotvit roli peer konzultanta	Výběr, zaškolování, vzdělávání a podpora peer konzultanta
Spolupráce odborníka a peer konzultanta – Proč to dělat a jak na to	Principy tandemové spolupráce odborníka a peer konzultanta
Vedení rozhovoru odborníka a peer konzultanta	Praktická podoba společného rozhovoru a spolupráce

Obsah kampaně přitom pokrývá jak základní představení peer role, tak i praktičtější otázky jejího zavedení do organizace. Čtenář tak může postupovat od pochopení samotného konceptu přes příklady praxe až k otázkám výběru, přípravy a spolupráce peer konzultanta s odborným pracovníkem.

Toto obsahové pojetí je dále podpořeno dalšími materiály dostupnými na projektové webové stránce.

Webová podstránka kampaně slouží jako ucelený znalostní portál, na němž jsou soustředěny nejen odborné články, ale také infografika, modelová videa, metodické publikace, e-learning, podcast, výsledky evaluace a informace o vzdělávacích kurzech.

Tabulka 16: Obsah projektové webové stránky

Typ obsahu	Dostupný materiál / funkce
Úvod do konceptu	Představení práce s peery a přidané hodnoty propojení odbornosti s prožitou zkušeností
Infografika	Vizuální schéma průběhu spolupráce s rodiči
Odborné články	5 odborných textů zaměřených na praxi a zavedení peer role
Modelová videa	3 situace – konzultace s oběma rodiči, individuální konzultace s rodičem a konzultace s dítětem/dospívajícím
Metodické publikace	Metodika zavedení peer podpory a metodika pro peery – onboarding
E-learning	Odkaz na vzdělávací modul pro samostudium
Podcast	Epizoda „Peer role v praxi“ zaměřená mimo jiné na hranice role a fungování v týmu
Výsledky evaluace	Přehled hlavních zjištění, přínosů a bariér při zavádění peer role
Vzdělávací kurzy	Nabídka kurzů zaměřených na práci peer konzultanta a budování týmu
Newsletter a kontakty	Možnost odběru novinek a získání dalších informací

Výsledky evaluace osvětové kampaně

Nejvýraznější výsledky byly zaznamenány v oblasti placené kampaně na sociálních sítích. Ta významně překročila stanovené cíle. Celkem bylo zaznamenáno **53 384 zobrazení propagovaných příspěvků**, zatímco projektový cíl činil minimálně 10 000 zobrazení.

Výrazně byl překročen také cíl návštěvnosti projektové webové stránky. Kampaň přinesla celkem **2 299 návštěv cílové stránky**, oproti stanovenému minimu 500 návštěv. Celkem bylo zaznamenáno **3 560 kliknutí** na propagované reklamy.

Vedle samotné návštěvnosti se podařilo oslovit také poměrně široké publikum. Propagované příspěvky zasáhly **27 537 unikátních uživatelů** a zaznamenaly celkem **3 389 interakcí**. Výsledky tedy ukazují nejen vysokou viditelnost kampaně, ale také **aktivní reakci části osloveného publika**.

Tabulka 17: Naplnění hlavních komunikačních cílů

Ukazatel	Dosažený výsledek	Výsledek ve vztahu k cíli
Zobrazení propagovaných příspěvků	53 384	cíl výrazně překročen
Návštěvy cílové stránky	2 299	cíl výrazně překročen
Kliknutí na reklamy	3 560	vysoká návštěvnost z kampaně
Dosah kampaně	27 537 osob	široké oslovení publika
Interakce s příspěvky	3 389	aktivní zapojení publika

Hlavní zjištění

- **Komunikační cíle placené kampaně byly splněny s výraznou rezervou.** Celkový počet 53 384 zobrazení výrazně převýšil stanovené minimum 10 000 zobrazení.
- **Kampaň účinně přiváděla uživatele na projektový web.** Z plánovaných minimálně 500 návštěv cílové stránky bylo dosaženo 2 299 návštěv.
- **Všechny jednotlivé propagované články překročily stanovené minimum.** Nejnižší zaznamenaný výsledek činil 8 000 zobrazení, tedy čtyřnásobek plánované hranice 2 000 zobrazení na článek.
- **Kampaň dokázala oslovit široké publikum a vyvolat interakce.** Propagované příspěvky zasáhly 27 537 unikátních uživatelů a zaznamenaly 3 389 interakcí.
- **Obsah kampaně byl propojen s komplexním znalostním portálem.** Uživatelé mohli z propagovaných příspěvků přejít k článkům a dále k metodikám, videím, e-learningu, podcastu, výsledkům evaluace nebo vzdělávacím kurzům.
- **Kampaň kulatých stolů rozšířila online komunikaci o přímou práci s cílovou skupinou.** Propagace kulatých stolů oslovila 12 514 unikátních uživatelů a přivedla 367 návštěv na cílovou stránku.
- **Výsledky dokládají především komunikační dosah projektu.** Dostupná data dobře zachycují viditelnost kampaně, kliknutí a návštěvnost webu. Sama o sobě však nedokládají, do jaké míry odborníci následně využili metodické materiály nebo skutečně zavedli peer roli do své praxe.

Interpretace

Výsledky evaluace ukazují, že osvětová kampaň dosáhla vysokého komunikačního dosahu a stanovené cíle v oblasti propagace a návštěvnosti projektového webu byly překročeny. Významným prvkem bylo propojení online komunikace s odborným obsahem a dalšími formami práce s odbornou veřejností, díky čemuž byly vytvořené výstupy dostupné na jednom místě a mohly být využívány v různém rozsahu podle potřeb uživatelů.

Dostupná data však zachycují především komunikační výkon kampaně – její dosah, zobrazení, kliknutí, návštěvnost a interakce. Sama o sobě proto neumožňují určit, do jaké míry vedlo oslovení odborné veřejnosti k následnému využívání metodických materiálů nebo k zavádění role peer konzultanta do praxe jednotlivých organizací. Pro posouzení dlouhodobého dopadu kampaně by bylo vhodné sledovat také následné využívání vytvořených výstupů a jejich přenos do odborné praxe.

Dílčí závěr ke klíčové aktivitě 04

Výsledky evaluace potvrzují, že podpůrná osvětová kampaň v rámci klíčové aktivity 04 naplnila svůj účel. Přispěla ke zvýšení povědomí o modelu peer podpory, podpořila odbornou diskusi a zpřístupnila vytvořené metodické a vzdělávací výstupy odborné veřejnosti prostřednictvím online kampaně, projektového webu a kulatých stolů.

Výsledky dotazníkového šetření ukázaly pozitivní přijetí peer podpory mezi dotázanými účastníky. **S potřebností zapojení peer konzultantů souhlasilo všech 14 respondentů, z toho 71 % zcela a 29 % spíše.** Peer konzultant je vnímán především jako doplnění odborné práce, přičemž jeho přidaná hodnota spočívá zejména ve sdílené životní zkušenosti, která může podporovat důvěru, otevřenou komunikaci a motivaci rodičů ke spolupráci.

Evaluace dále potvrdila vysokou vnímanou využitelnost a přenositelnost vytvořeného modelu. **86 % respondentů** považuje vytvořené metodické a vzdělávací materiály za využitelné i v dalších organizacích a stejný podíl respondentů vnímá jako přenositelný také celý model peer podpory. Současně však výsledky ukazují, že jeho úspěšné zavedení vyžaduje vhodné organizační podmínky, zejména podporu vedení, jasné vymezení role peer konzultanta, dostatečné kapacity a průběžnou metodickou podporu, mentoring a supervizi.

Výrazného výsledku bylo dosaženo také v oblasti komunikačního dosahu kampaně. Propagované příspěvky zaznamenaly **53 tis zobrazení, 3 560 kliknutí a 2 299 návštěv cílové stránky**, čímž stanovené cíle výrazně překročily. Kampaň zároveň oslovila **27,5 tisíce unikátních uživatelů**. Tato data dokládají vysoký komunikační dosah, sama však neumožňují posoudit, do jaké míry vedla k následnému využívání materiálů nebo zavádění peer role do praxe.

Evaluace proto doporučuje pokračovat v odborné komunikaci, udržovat dostupnost vytvořených materiálů a sledovat jejich následné využívání v praxi. Pozornost je vhodné věnovat také podpoře organizací při implementaci modelu a sdílení zkušeností z jeho využívání.

Celkově lze konstatovat, že klíčová aktivita 04 úspěšně podpořila etablování modelu peer podpory mezi odbornou veřejností. Evaluace potvrdila jeho pozitivní přijetí, vysokou vnímanou využitelnost vytvořených výstupů a potenciál pro přenos do dalších organizací. Současně identifikovala podmínky důležité pro jeho bezpečné a udržitelné zavedení do praxe a vytvořila podklad pro další šíření a rozvoj modelu.

H. Vyhodnocení hlavního cíle projektu, účelu projektu a evaluačních otázek

Tato kapitola shrnuje, co projekt přinesl jako celek a nakolik naplnil svůj hlavní cíl a účel. Navazuje na hodnocení jednotlivých klíčových aktivit. Podrobné odpovědi na evaluační otázky propojují výsledky šetření se zkušenostmi peerů, odborných pracovníků a účastníků osvětových aktivit.

H.1 Vyhodnocení hlavního cíle a účelu projektu

Hlavním cílem projektu bylo posílit kompetence peerů pro práci s rodinami v období rozvodu nebo rozchodu. K tomu sloužila tvorba metodiky a vzdělávacích nástrojů, jejich pilotní ověření a průběžná podpora peerů. Projekt se současně věnoval přípravě týmu na jejich zapojení. Tento cíl se podařilo naplnit. Vznikly materiály, které byly využity při přípravě peerů i jejich zapojení do poradenství v organizaci Jak Dál? Porovnání vstupního a výstupního hodnocení ukázalo zlepšení kompetencí. Pracovníci a peeri také popsali konkrétní situace, kdy osobní zkušenost pomohla navázat důvěru, otevřít obavy rodičů nebo přiblížit pohled dítěte. Zkušenosti z projektu ukázaly, že příprava potřebuje vedle studijních materiálů také osobní vedení a možnost probrat situace z praxe. Pro další práci je důležité zachovat spolupráci v týmu, jasné rozdělení rolí a dostupnou podporu. Zda přínosy přetrvávají dlouhodobě a jak se model osvědčí v dalších organizacích, bude potřeba sledovat při jeho dalším používání.

H.2 Vyhodnocení evaluačních otázek

Tato kapitola odpovídá na šest evaluačních otázek uvedených v evaluační matici. Propojuje výsledky hodnocení materiálů, kompetenčního šetření, rozhovorů a fokusních skupin se zkušenostmi z pilotáže a výsledky osvětové kampaně.

Evaluační otázka 1 (KA01-A): Jaké jsou výsledky tvorby Metodiky a ostatních edukačních nástrojů pro peery?

V rámci projektu vznikla metodika zavádění peer podpory, manuál pro peery, kompetenční model, e-learningový kurz, tři modelová videa a další podpůrné materiály. Jednotlivé výstupy na sebe navazovaly a společně poskytovaly podklady pro výběr, přípravu a průběžnou podporu peerů.

Dokumentová analýza a zpětná vazba pracovníků ukázaly několik konkrétních přínosů:

- **Metodika pomáhala vyjasnit peer roli a podmínky spolupráce.** Manuál doplňoval praktické informace potřebné při nástupu a běžném fungování v organizaci.
- **Kompetenční model převedl požadavky na peer roli do konkrétních oblastí.** Vycházel ze zkušeností seniorního peera, mentorů a vedoucího pracovníka. Sloužil také jako podklad pro otázky a úkoly při výběrovém pohovoru.
- **E-learning poskytoval společný základ informací.** Kurz v plánovaném rozsahu osmi hodin dokončilo všech devět zapojených peerů. Mentor díky němu věděl, s čím se účastníci seznámili, a mohl na obsah navazovat.
- **Modelová videa dávala přípravě konkrétní podobu.** Podle mentora pomáhala otevírat témata pro individuální konzultace a šetřila čas při navazující přípravě.

Hodnocení současně přineslo připomínky k dalším úpravám. U e-learningu se opakovaly potíže s přístupem, překlady a nejasné formulace. Evaluátoři doporučili zjednodušit náročnější odborné části, zejména téma stresu a traumatu. Účastnice by uvítaly více praktických příkladů, cvičení a diskusí.

Výrok evaluátora

Vytvořené materiály poskytly využitelný základ pro přípravu a zapojení peerů. Jejich přínos spočíval především v návaznosti společných informací, praktických ukázek a osobního vedení. Další využívání vyžaduje zapracování technických a obsahových připomínek a pravidelnou aktualizaci.

Evaluační otázka 2

(KA01-B): Jaké nové poznatky získali odborní pracovníci organizace (SP/SPP) v rámci stáže / metodických konzultací?

Stáž v Anabell přinesla podle zpětné vazby konkrétní inspiraci pro adaptaci pracovníků a začlenění peerů do týmu. Mezi hlavní poznatky patřilo:

- **Přehledné soustředění vstupních informací.** Odborná pracovnice oceňovala možnost připravit digitální materiál, ve kterém nový kolega najde základní informace a může se k nim vracet.
- **Sjednocení informací o organizaci.** Podněty se týkaly také názvu, vizuální podoby a způsobu představování organizace navenek.
- **Odpovědnost za aktualizaci materiálů.** Vedle vytvoření podkladů byla zdůrazněna potřeba určit, kdo bude obsah kontrolovat a doplňovat.
- **Peer jako součást týmu.** Zkušenosti ze stáže podpořily důraz na tandemovou spolupráci a společné porozumění peer roli.

Podklady k metodickým konzultacím dále zdůrazňovaly jasné hranice role, dostupnost odborného vedení a možnost probírat konkrétní situace. Pozornost se tak týkala nejen přípravy peera, ale také podmínek, které pro jeho práci vytváří organizace.

Výrok evaluátora

Stáž a metodické konzultace přinesly podněty pro přehlednější adaptaci, správu materiálů a spolupráci peerů s odbornými pracovníky. Jejich hlavní přínos spočíval v konkrétních námětech, jak usnadnit nástup a zajistit podporu během práce. Část navržených kroků zůstávala ve fázi přípravy.

Evaluační otázka 3

(KA02-A): Jaká je změna v úrovni kompetencí peera v rámci edukace?

Porovnání hodnocení před zahájením přípravy a po absolvování vzdělávání a pilotního zapojení do praxe zahrnovalo tři peery. Na škále 1–4, kde 4 znamenala výborně zvládnutou kompetenci, se průměrné hodnocení zvýšilo ve všech třech oblastech:

Tabulka 18: Posun v kompetencích

Oblast kompetencí	PRE	POST	Změna
Osobní kompetence	2,9	3,4	+0,5 bodu
Interpersonální kompetence	3,3	3,5	+0,2 bodu
Peerovské kompetence	2,4	3,4	+1,0 bodu

Největší posun nastal u peerovských kompetencí, které se týkaly práce s vlastní zkušeností a jejího sdílení s klienty. Právě v této oblasti měli na začátku nejnižší hodnocení. U komunikace a spolupráce byla vstupní hodnota již poměrně vysoká.

Číselné výsledky doplňovaly výpovědi o větší jistotě, lepším uspořádání příběhu a jasnějším porozumění hranicím role. Účastnice oceňovaly možnost příběh postupně upravovat a získávat konkrétní zpětnou vazbu. Další podporu potřebovaly zejména při zvládnutí náročných situací a vlastních emočních reakcí.

Výrok evaluátora

Během přípravy a pilotáže se zlepšilo hodnocení všech sledovaných oblastí kompetencí. Nejvýraznější změna se týkala samotné podstaty peer práce, tedy využívání vlastní zkušenosti při podpoře druhých. Výsledky společně s výpověďmi účastnic ukázaly přínos propojení vzdělávání, praxe a průběžného vedení.

Evaluační otázka 4 (KA02-B1): Jaký je/byl přínos zapojení peerů při poskytování poradenství rodinám (rodičům i dětem) v zátěžové situaci rozvodu/rozchodu?

Do přímé pilotní práce s rodinami se zapojili tři peeri. Zkušenosti odborných pracovníků a příklady peer konzultantky ukázaly několik způsobů, jak jejich zapojení doplňovalo poradenství:

- **Navazování důvěry a otevřenější rozhovor.** Podle pracovníků rodiče někdy snáze mluvili o svých obavách s člověkem, který podobnou situaci sám prošel.
- **Přiblížení pohledu dítěte.** Peer mohl prostřednictvím vlastní zkušenosti otevřít téma toho, jak dítě prožívá konflikt rodičů a jaké následky pro něj může mít.
- **Nabídnutí naděje.** Osobní zkušenost pomáhala ukázat, že rozchod rodičů nemusí určovat celý další život dítěte a že záleží také na způsobu zvládnutí situace.
- **Zklidnění některých konzultací.** Peer konzultantka popsala situace, kdy její vstup přerušil hádku a rodiče začali znovu naslouchat.
- **Doplnění práce sociálních pracovníků.** Ti oceňovali další pohled na rodinu a možnost sdílet emoční zátěž setkání.

Peer přitom nepřebíral vedení případu. Jeho přínos spočíval v osobní zkušenosti, kterou mohl nabídnout vedle odborné pomoci. Popsané výsledky vycházely z pohledu pracovníků a peer konzultantky a týkaly se především průběhu konzultací. Zkrácení doby podpory ani dlouhodobé změny v rodinách nebyly těmito příklady doloženy.

Výrok evaluátora

Peer podpora se při pilotáži ukázala jako přínosné doplnění odborného poradenství. Pomáhala otevírat další pohled na situaci rodiny, přibližovat zkušenost dítěte a pracovat s obavami rodičů. Konkrétní příklady zachytily také zklidnění napjatých setkání. Důležitá byla spolupráce s odborným pracovníkem a respektování hranic peer role.

Evaluační otázka 5 (KA02-B2): Jaký má metodika a ostatní edukační nástroje dopad na práci peerů v rodinách (příp. v kombinaci s prací sociálních pracovníků)?

Metodika a navazující nástroje poskytovaly společný základ pro přípravu i spolupráci v týmu. Jejich využití se podle zkušeností účastníků projevovalo zejména v těchto oblastech:

- **Promyšlenější práce s příběhem.** Účastnice popisovaly, že si během přípravy lépe ujasnily obsah a způsob sdílení vlastní zkušenosti.
- **Větší pozornost k potřebám klienta.** Ve výpovědích se objevovalo vědomí, že osobní příběh má sloužit podpoře druhého člověka a je potřeba přizpůsobovat jeho sdílení konkrétní situaci.
- **Porozumění hranicím role.** Peeri pojmenovávali potřebu oddělovat vlastní zkušenost od příběhu rodiny, zachovávat nestrannost a nepřebírat odpovědnost za řešení její situace.
- **Návaznost na práci odborného týmu.** Společná příprava před konzultací a seznámení s předchozími zápisy pomáhaly peerovi zapojit se do již probíhající podpory.
- **Průběžné probírání zkušeností.** Mentoring, intervize, supervize a rozhovory po náročných setkáních poskytovaly prostor pro otázky a vlastní reakce.

Zkušenosti tak ukazovaly společný přínos materiálů a osobního vedení. E-learning a videa nabízely témata a ukázky, na které se navazovalo při konzultacích. Při práci s rodinami pak bylo důležité vracet se k získaným poznatkům a upravovat postup podle konkrétní situace.

Výrok evaluátora

Metodika a edukační nástroje pomáhaly peerům připravit se na roli a poskytovaly společný základ pro spolupráci s odbornými pracovníky. Jejich přínos se nejvíce projevoval ve spojení s mentoringem, praktickou zkušeností a zpětnou vazbou. Pro další používání bylo důležité tuto návaznost zachovat a průběžně se věnovat hraničním rolím i pracovní zátěži.

Evaluační otázka 6

KA04-A: Jaké jsou výsledky kampaně?

Kampaň zpřístupnila výsledky projektu prostřednictvím odborných článků, projektového webu, sociálních sítí a kulatých stolů. Na webu byly soustředěny metodické materiály, videa, e-learning a další obsah, ke kterému mohli zájemci přecházet z propagovaných příspěvků.

Výsledky online propagace překročily stanovené cíle:

- Propagované příspěvky zaznamenaly **přes 53 tisíc zobrazení** oproti plánovaným 10 tisícům.
- Kampaň přinesla **přibližně 2 300 návštěv projektové stránky** oproti cíli 500 návštěv.
- Zasáhla přibližně **27,5 tisíce unikátních uživatelů** a zaznamenala asi **3 600 kliknutí na reklamy** a **3 400 interakcí s příspěvky**.

Proběhly čtyři kulaté stoly. Dotazník vyplnilo 14 účastníků. Všichni souhlasili s potřebností zapojení peerů do podpory rodin, z toho 71 % zcela a 29 % spíše. Přibližně 86 % respondentů považovalo vytvořené materiály za využitelné v dalších organizacích a stejný podíl hodnotil jako přenositelný i celý model. Respondenti spojovali další využití zejména s podporou vedení, jasným vymezením peer role, dostatkem času a pracovníků a dostupným mentoringem a supervizí. Kampaň tak vedle šíření informací přinesla také konkrétní zpětnou vazbu k podmínkám zavádění peer podpory.

Výrok evaluátora

Kampaň překročila cíle online dosahu a návštěvnosti a představila výsledky projektu dalším zájemcům. Zpětná vazba účastníků kulatých stolů ukázala pozitivní přijetí peer podpory a zájem o využití výstupů. Hodnocení přenositelnosti vyjadřovalo jejich názor na možnosti dalšího využití, nikoli již uskutečněné zavedení v dalších organizacích.

Tabulka 19: Souhrn odpovědí na evaluační otázky

	Evaluační otázka	Závěr
EO1	Jaké jsou výsledky tvorby Metodiky a ostatních edukačních nástrojů pro peery?	Vznikla metodika, manuál pro peery, kompetenční model, e-learning a tři modelová videa. Výstupy poskytly společný základ pro výběr, přípravu a podporu peerů.
EO2	Jaké nové poznatky získali odborní pracovníci organizace (SP/SPP) v rámci stáže / metodických konzultací?	Získané poznatky se týkaly přehledného předávání vstupních informací, odpovědnosti za jejich aktualizaci a začlenění peera do týmu. Zdůrazněn byl význam tandemové spolupráce, jasných hranic role a dostupné podpory.
EO3	Jaká je změna v úrovni kompetencí peera v rámci edukace?	U tří peerů vzrostlo průměrné hodnocení na škále 1–4 ve všech oblastech. Peerovské kompetence se zvýšily o 1 bod, osobní o 0,5 bodu a interpersonální o 0,2 bodu.
EO4	Jaký je/byl přínos zapojení peerů při poskytování poradenství rodinám (rodičům i dětem) v zátěžové situaci rozvodu/rozchodu?	Podle zkušeností pracovníků a peer konzultantky pomáhali peři navazovat důvěru, přibližovat rodičům pohled dítěte a zmírňovat jejich obavy. Konkrétní příklady zachytily také zklidnění konfliktu během konzultace.
EO5	Jaký má metodika a ostatní edukační nástroje dopad na práci peerů v rodinách (příp. v kombinaci s prací sociálních pracovníků)?	Materiály společně s mentoringem a praxí pomáhaly peerům připravovat vlastní příběh, přizpůsobovat jeho sdílení potřebám klientů a rozumět hraničním

		role. Poskytovaly také společný základ pro přípravu a spolupráci se sociálními pracovníky.
EO6	Jaké jsou výsledky kampaně?	Online kampaň dosáhla přes 53 tisíc zobrazení a přibližně 2 300 návštěv projektového webu, čímž překročila stanovené cíle. Všechny 14 dotázaných účastníků kulatých stolů podpořilo potřebnost peerů. Přibližně 86 % považovalo materiály za využitelné i model za přenositelný do dalších organizací.

H.3 Celkové hodnocení projektu

Projekt propojil vytvoření metodiky a vzdělávacích materiálů s přípravou peerů a jejich zapojením do poradenství rodinám. U hodnocených peerů se zlepšily kompetence ve všech sledovaných oblastech, nejvýrazněji při práci s vlastní zkušeností. Zkušenosti z pilotáže ukázaly, že peeri dokázali doplnit odbornou pomoc o osobní pohled, přiblížit rodičům prožívání dítěte a v některých situacích pomoci zklidnit rozhovor. Současně se ukázala důležitost spolupráce s odbornými pracovníky a možnosti probrat náročné situace. Osvětová kampaň zpřístupnila výstupy projektu dalším odborníkům. Dotázaní účastníci kulatých stolů přijímali peer podporu pozitivně a většina viděla možnost využít materiály i celý model v dalších organizacích.

I. Doporučení evaluace

Doporučení byla formulována na základě výsledků všech použitých evaluačních metod a identifikovaných rozvojových oblastí. Jejich cílem je podpořit dlouhodobou udržitelnost vytvořeného modelu peer podpory, jeho další odborný rozvoj a případnou implementaci do praxe dalších organizací.

I.1 Strategická doporučení

- pokračovat v systematickém rozvoji modelu peer podpory jako standardní součásti služeb organizace Jak Dál?,
- pravidelně vyhodnocovat přínosy modelu a využívat výsledky evaluace pro jeho další rozvoj,
- podporovat sdílení vytvořeného modelu a zkušeností s jeho využíváním mezi dalšími organizacemi,
- vytvářet podmínky pro postupnou implementaci modelu peer podpory do dalších organizací poskytujících podporu rodinám.

I.2 Metodická doporučení

- průběžně aktualizovat metodiku, onboardingovou metodiku, kompetenční model, e-learning a další vzdělávací materiály na základě zkušeností z praxe,
- zachovat provázanost všech vytvořených metodických a vzdělávacích nástrojů jako jednotného systému přípravy peer konzultantů,
- využívat kompetenční model nejen při vzdělávání, ale také pro průběžné hodnocení a plánování profesního rozvoje peer konzultantů,
- pravidelně revidovat vzdělávací obsah podle nových poznatků z praxe a zpětné vazby účastníků.

I.3 Doporučení pro práci s peer konzultanty

- zachovat pravidelný mentoring, supervizi a metodické vedení peer konzultantů,
- podporovat průběžnou sebereflexi a profesní rozvoj peer konzultantů,
- vytvářet bezpečný prostor pro sdílení zkušeností a vzájemné učení peer konzultantů,
- průběžně podporovat rozvoj kompetencí souvisejících s bezpečným využíváním vlastní zkušenosti při práci s klienty.

I.4 Doporučení pro implementaci modelu

- zajistit jasné metodické vymezení role peer konzultanta při zavádění modelu do dalších organizací,
- aktivně zapojovat vedení organizací do plánování a podpory implementace peer podpory,
- vytvořit odpovídající personální, časové a organizační podmínky pro výkon peer role,
- podporovat sdílení dobré praxe mezi organizacemi prostřednictvím odborných setkání, kulatých stolů a dalších forem spolupráce,
- pokračovat v průběžné evaluaci modelu peer podpory a využívat získaná data pro jeho další zkvalitňování